

Gospodarske organizacije se morajo čimprej lotiti izdelave svojih potreb in prilikam prilagojenega tarifnega sistema. Seveda pa bo moral biti ta opri na objektivne osnove. Glede na to nalogo bo treba najprej seznaniti celoten kolektiv podjetja z načeli nove delitve dohodka, načeli tarifne politike in predvsem z značajem in vsebino osebnih dohodkov delavcev. Le ob taki temeljiti pripravi vsega kolektiva se bo možno lotiti:

— proučevanja tarifnih razmerij med posameznimi delovnimi mesti in dolo-

čanja tarifnih postavk, kot meril za ugotavljanje osebnih dohodkov, ob uporabi objektivnega sistema (pravilno opravljena analitična ocena delovnih mest bo lahko služila kot metoda znanstvene organizacije dela, poleg drugega tudi za objektivizirano ugotavljanje tarifnih razmerij med delovnimi mesti);

— ugotavljanja problemov sistema norm v podjetju, glede na to, da mora biti tudi norma objektivna in realna osnova za ugotavljanje osebnega dohodka;

— proučevanje premijskih kriterijev in določanje takih premijskih osnov,

ob katerih bo možno popraviti do sedaj ugotovljene slabosti in pomanjkljivosti premijskega sistema v podjetju;

— proučevanje ostalih osnov za ugotavljanje osebnih dohodkov delavcev, po izvršenem obračunu po preje navedenih osnovah. Te pa bo delavski svet lahko vezal na izpolnitev določenih pogojev. Gotovo pa je, da nagrade, pridoznosti dodatki, bilančnine in podobno ne morejo predstavljati objektivnih meril za ugotavljanje osebnih dohodkov po obračunu po prejšnjih osnovah. C. B.

Žreb je odločil

V ponedeljek zvečer so Radovljičane obiskali novinarji »Glas Gorenjske«. Na novinarskem večeru so poslušalcem v obliki razgovora, članka in fotografije posredovali problematiko z njihovega področja kot vedno pa so tudi to pot za veselo razpoloženje poskrbeli Lipe Revše, Ahačičev kvintet in tudi oča s Krana; zlasti privlačno pa je bilo tekmovalstvo mladinskih ekip, ki so odgovarjale na vprašanja z najrazličnejših področij. Prav gotovo pa je bilo okrog 500 poslušalcev najbolj nestrpnih taktak, ki je mali Aleš Orel vlekel listke z naslovi naročnikov »Glas Gorenjske« in ko je žreb odločal, kdo bo dobil nagrado. Potegnil je 78 listkov, kdo pa so srečni dobitniki, berite na 7. strani.

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI, ŠT. 22 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 21. MARCA 1958

Še zadnje vsebinske in organizacijske priprave

Okrajni družbeni plan in proračun sprejeta

V nedeljo vsi na volišča

Razprava o razdelitvi, premalo pa o ustvarjanju sredstev

ŠTEVILNA PREDVOLILNA ZBOROVANJA SO ZA NAMI — V NEDELJO VSI NA VOLITVE V REPUBLIŠKI IN ZVEZNI ZBOR — NA 304 VOLIŠČIH NASEGA OKRAJA BODO VOLIVCI IZMED 47 KANDIDATOV IZVOLILI 25 POSLANCEV — POSLANCE V REPUBLIŠKI IN ZVEZNI ZBOR PROIZVAJALCEV BODO VOLILI OBČINSKI OZIROMA OKRAJNI ZBORI PROIZVAJALCEV V PRIHODNJEM TEDNU

Zivahna predvolilna dejavnost po vsej Gorenjski, ki se je povzpela do vrhunca v nedeljo, 15. marca, s številnimi predvolilnimi zborovanji, je v glavnem končana. Zadnja večja zborovanja so bila v sredo v Poljanski dolini in še ponekod. Dnevi pred zadnjo odločitvijo volivcev, ko bodo tajno in svobodno izbirali kandidate, za katere se bodo odločili, so na zunaj bolj tihi. V nedeljo pa bodo oživela volišča. Delovni ljudje bodo ponovno potrdili pravilnost prehojene poti, pokazali svojo pripadnost in pripravljenost za daljnje napore v gradnji naše države, soglasno pripravljeno za nadaljnji boj in delo za boljše sedanost in bodočnost.

Za nedeljske volitve so pripravljena v našem okraju 304 volišča. Za pripravo teh volišč so služile v glavnem izkušnje iz jesenskih volitev v ljudske odbore. Vendar so v nekaterih občinah postavili več volišč, da

bi jih približali volivcem in da ne bi bilo gneče. Najmanj volivcev, in sicer samo 47, bo na volišču v Bohinjski Beli, največ pa na enem od volišč v Kranju, kjer spisek volilnih upravičencev obsega 400 imen. V splošnem pa se številno volivcev suče okrog 100 do 150 na posamezno volišče. Na vsakem volišču bosta dva odbora, dve mizi, kjer se bodo volivci predstavili, dvigali glasovnice in volili. Poseben volilni odbor bo za volitve v Zvezni zbor, drugi pa za volitve v Republiški zbor. Posebni instruktorji so v sredo končali z zadnjimi, nazornimi pojasnjevanji, kako naj potekajo volitve in seznanjali volilne odbore z vsemi zahtevami zakona, da ne bi prišlo do kršitve svobodnosti ali kakih drugih nepravilnosti.

Razen posebnih izjem bodo volitve v nedeljo od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Da bodo volilni odbori iz vsakega volišča lahko oddajali med dnevom pote volitev, bo v nedeljo povsod telefonska služba. Do oddaljenih volišč, kjer ni telefona niti drugih prometnih sredstev, so organizirali posebne kurirske službe.

Za Republiški in Zvezni zbor bodo v nedeljo volivci izvolili 13 poslancev. Kandidatov za ta dva organa pa je 18, tako da imajo volivci v 5. volilnih okrajih možnost izbire med kandidati.

Toda z nedeljskimi volitvami bo izvoljena šele polovica Republiške in Zvezne skupščine. Zbore proizvajalcev v te organe, ki so drugi del skupščine, pa

bodo volili zbori proizvajalcev občin in okraja. Tako bodo v torek, 25. t. m. občinski zbori proizvajalcev volili poslance iz skupine industrije, obrti in trgovine za Republiški zbor. V sredo, 26. marca bo okrajni zbor proizvajalcev volil poslance iz skupine industrije in kmetijstva za Zvezni zbor proizvajalcev. V petek pa bodo volili poslance iz skupine kmetijstva za Republiški zbor proizvajalcev. Skupno bo v našem okraju izvoljeno 25 poslancev od 47 kandidatov, kolikor jih je predlaganih.

Glavne neposredne volitve vseh volivcev naše države so torej v nedeljo. Zato nedeljske volitve povsod pripravljajo z velikim zanosom. Mladinske in druge organizacije v mnogih krajih tekmujejo, katero volišče bo lepše okrašeno, katero naselje bo imelo svečanejšo podobo itd. Marsikje pa hočejo izraziti svojo pripadnost naši socialistični ureditvi ne le z volitvami in zastavami in pesmijo, marveč tudi z delovnimi akcijami. Tako je prostovoljno gasilsko društvo iz Koprice pri Kranju pripravilo prostovoljno delo za obnovu gasilskega doma, ki je tam zelo potreben. Volivci bodo prišli na volišče z orodjem in vozovi, po volitvah pa bodo takoj odšli sekati les, ki so ga tamošnji kmetje darovali za gasilski dom.

K. M.

Na torkovem zasedanju je Okrajni ljudski odbor Kranj sprejel družbeni plan in proračun za leto 1958. Obrazložitev plana in proračuna je podal predsednik Sveta za družbeni plan in finance Pavle Tolar. Po podanem ekspoziciji sta imela oba zbora ločeni seji, na zaključku pa zopet skupno sejo za vskladitev teksta obeh predlogov. Zaradi nekaterih nekoristnih amandmajev k predlaganemu družbenemu planu se je razprava zavlekla predvsem v okrajnem zboru, zaradi česar je le-ta podaljšal zasedanje skoraj za tri ure.

Kje bodo volišča najlepša?

Organizacije LMS v Škofji Loki so napovedale medsebojno tekmovalstvo v tem, katero volišče bo v nedeljo najlepše okrašeno z zastavami, gesli in cvetjem.

Podobno tekmovalstvo med mladinskimi, pa tudi med organizacijami SZDL in drugimi, je skoraj po vseh občinah. Občinski odbor na Bledu je tekmovalstvo podprl celo z razpisanimi nagradami. Posebna komisija bo obiskala vsa volišča v občini in ocenila okrasitev in ureditev volišč ter določila zmagovalce, ki bodo prejeli nagrade od 1000 do 3000 dinarjev.

Razen krasitve volišč so mnoge politične in množične organizacije prevzele obveznost, da bodo po-

magale pri organizaciji volitev, pri poročevalski službi in podobno. Tako je mladina v Poljanski dolini prevzela prenos poročil iz oddaljenih vasi oziroma volišč, kjer ni telefona niti drugih prometnih zvez. To velja za volišča v Trebinju, Lučah, Leskovicah in drugod.

Politični štabi, ki so pri vseh občinskih pa tudi krajevnih odborih za pomoč pri volitvah, pa so v mnogih krajih napovedali tekmovalstvo v tem, kje bo udeležba največja, kje bo najmanj neveljavnih glasovnic, kje bodo največji stoo odstotno zaključili volitve itd.

K. M.

Delež gospodarskih investicij v skupnih investicijah se je od leta 1956 od 81,6% v letu 1957 zmanjšal na 72,8%, istočasno pa se je delež negospodarskih investicij povečal od 18,4% na 27,2%. Na eni strani je torej značilno zboljšanje strukture investicij za družbeni standard, medtem ko so tudi gospodarske investicije na drugi strani bile predvsem uporabljene v industriji za izpolnitev kapacitet in obnovo opreme, tako da pomeni leto 1957 pomemben začetek intenzivne rekonstrukcije industrije.

Okrajni družbeni plan skuša v predlagani obliki konkretizirati vse osnovne gospodarsko-politične smernice zveznega in republiškega družbenega plana ter daje poudarek nadaljnjemu povečanju industrijske, kmetijske in gozdarske proizvodnje predvsem na podlagi večje produktivnosti dela. Posebno pozornost posveča kmetijstvu, ki je bilo v primeru z industrijo doslej zapostavljeno. V letošnjem planu se predvideva nadaljnje povečanje obsega industrijske proizvodnje za 5,3%. Najbolj naj bi se povečala proizvodnja v kovinski industriji, in sicer za 12,7%, medtem ko je lansko leto zabeležila največji porast kemična industrija, in sicer 28,6% napram letu 1956.

V kmetijstvu so pomemben uspeh zabeležila kmetijska po-

(Nadaljevanje na 3. str.)

PREDVOLILNI RAZGOVOR

Zaščita žene delavke v praksi

Novi zakon o delovnih odnosih predvideva večjo zaščito zaposlene žene. Pri uresničevanju tega zakona pa je mnogo težav. O teh so govorile tudi nekatere poslanske kandidatke, ki smo jih obiskali.

Zakon, ki že velja, podaljšuje čas porodniškega dopusta na 105 dni, žena ima pravico do 4-urnega dela do 6 mesecev po porodu, da lahko hrani otroka, dalje prepoveduje zakon premeštevati v drug kraj matere, ki ima otroka izpod 7 let starosti, prepoveduje nekatera teška in neprimerna delovna mesta za ženo, zabranjuje nadurno delo žene, ne dopušča nočnega dela in drugo. Vse te izpolnitve imajo namen, da zavarujejo delavko kot ženo in mater in ji omogočijo, da se po opravljenem delu v proizvodnji lahko čimbolj posveti tudi vzgoji otrok in drugim družinskim dolžnostim.

V našem okraju je zaposleno približno 17.600 žena oziroma 39 odstotkov vseh zaposlenih, zato je zaščita teh žena še posebej važna. »Pri uresničevanju zakona bodo

težave. Kako naj se da 4-urno zaposlitev ženi na osamljenem delovnem mestu, kot je na primer poštna uradnica na vasi, učiteljica na enooddelčni šoli ali žena, kjer je eno samo delovno mesto? Novi zakon izredno poudarja zaščito žene in tudi mladine, kar ni nikjer drugod v svetu. Toda za uresničenje teh zadev bo potrebno še marsikaj raztočniti in prilagoditi pogojem ter možnostim,« nam je med drugim dejala Rome Dragica, kandidatka za Zvezni zbor proizvajalcev Ljudske skupščine Jugoslavije.

Milka Kovač, delavka v »Tiskalnici«, ki kandidira v Zbor proizvajalcev Ljudske skupščine Slovenije, pravi:

»Že po konvenciji, ki so jo predstavniki naše države podpisali, bi morali ukiniti nočno delo za ženo. Toda v praksi je to še nemogoče, zlasti v predilnicah, ki so ozko grlo tekstilne industrije pri nas. Zdaj pa so predvidene rekonstrukcije tudi v tekstilni industriji. Toda javljajo se težnje, da bi se sredsiva za rekonstruk-

cijo ne usmerjala v to, da bi se odpravilo ozko grlo predilnic, s čemer bi bilo možno odpraviti tudi nočne izmene, kjer delajo pretežno žene, marveč se veliko govori o rekonstrukcijah tkalnic oziroma o povečanju zmogljivosti sploh.»

Francka Drošč, kandidatka za Republiški zbor proizvajalcev, ki je zaposlena v »Savi«, pa je govorila o dopustih in o delovnih mestih za ženo.

»Dopuste smo planirali že lani in skušali ženam pomagati tako pri porodniških kot tudi pri letnih dopustih. Pri tem ni bilo posebnih težav. Važnejše pa je to, da se navadno neha vsa zaščita žene tedaj, ko gre iz tovarna. Ženo, ki gre na dopust, čaka navadno doma urejevanje stanovanja, šivanje in krpanje, ki se je nakopičilo. Zato smo že lani skušali čimveč ženo odpraviti na pravi dopust izven doma, kjer naj bi se odpočile. Precej smo dosegli s tem, da smo jim nudili oskrbo po nižji ceni (209 din) v Crkvenici.»

»Ali ste v vašem podjetju pregledali delovna mesta, kjer delajo žene? Ste našli dela, ki so zanje pretežka, neprimerna, po novem zakonu prepovedana?«

»Komisija našega delavskega sveta ni ugotovila takih primerov,« je povedala Angelca Boštjančič, zaposlena v kranjskem podjetju »IBI«, ki kandidira za Republiški zbor proizvajalcev. »Vem pa, da je takih primerov več v nekaterih drugih podjetjih in bo treba to urediti.«

Vendar mislim, da se ženi premalo pomaga doma,« je nadaljevala tovarišica Boštjančičeva. »Če bi imeli primerno menzo, od koder bi žena lahko prinesla kuhano hrano domov, bi ona imela doma dosti manj dela. Veliko upanja, da bomo mnoge težave žene-delavke hitreje reševali, pa mi daje dejstvo, da je reševanje tega vprašanja že preseženo ožji okvir ženskih društev, saj se zanj danes zanašajo že razni pomembni faktorji in skušajo pomagati.«

K. M.

Zbor kranjske mladine

V nabito polni dvorani »Storžič« v Kranju je bilo v sredo predvolilno zborovanje srednješolske mladine. Govorila sta član CK LMS tovariš Tone Poljšak in poslanski kandidat tov. prof. Smilja Gostiševa.

TE DNI PO SVETU

Velikemu predvolilnemu zborovanju, ki je bilo v nedeljo v Beogradu, in na katerem je govoril predsednik republike ter poslanski kandidat za Zvezni zbor ljudske skupščine Josip Broz-Tito, je prisostvovalo nad 300.000 Beograđčanov.

Poveljniki britanskega sredozemskega ladjevja admirala sir Charlesa Lamba je v nedeljo odpotoval iz Splita, kjer se je mudil na 5-dnevnom uradnem obisku pri poveljniku Jugoslovanske vojne mornarice, admiralu Matu Jerkoviću.

Iz madžarskih mest Vespresa in Diera so se začele v nedeljo umikati nekatere enote sovjetskih čet, ki so razporejene na Madžarskem. Iz Madžarske se bo umaknilo skupno 17.000 vojakov.

Ameriška komisija za atomsko energijo je objavila, da je pretelo soboto eksplozirala v Sovjetski zvezi nova jedrska bomba. O njeni eksploziji trdijo, da je bila njena moč manjša, kot jo ima milijon ton tri nitrotoluola.

V ponedeljek je italijanska vlada sklenila, da bodo volitve v zbornico in senat 25. maja. Volilnih upravičencev bo nad 32,5 milijona. Na volitvah bodo sodelovali v glavnem tri politične grupacije: leвица, meščanski center in desnica.

Na Cape Canaveralu so s tridelno raketo tipa »Vanguard« uspešno izstrelili drugi ameriški umetniški satelit. Predsednik Eisenhower je izjavil, da se je novi umetni satelit usmeril na pot okrog zemlje. Novi satelit, ki tehta poldrug kilogram, bo krožil okrog zemlje 5 do 10 let.

Italijanska zadruga delegacija, ki se mudi v Beogradu, je v ponedeljek obiskala Glavno zadrugo zvezo. Gostje so se predvsem zanimali za socialistično preobrazbo vasi pri nas in vlogo naših kmetijskih zadrug ter za sistem upravljanja zadrug.

Zahodna Nemčija je naročila v ZDA 300 protiletalskih raket tipa »Nike«. Vsaka teh raket velja 25.000 dolarjev in nosi 1000 kg klasičnega razstreliva. Večina raketnih oporišč bo v Porurju.

Na Dunaju je bila v sredo podpisana konvencija o obnovi, čujanju in vzdrževanju mejnikov na meji med Jugoslavijo in Avstrijo.

V železniškem transportnem podjetju v Beogradu sta bila na svečanem sprejemu pohvaljena in nagrajena mladina Miroslav Krunic iz vasi Cerja in Novak Jočić iz Moke gore, ki sta s svojo poštrotvalnostjo preprečila, da ni prišlo do dveh težkih železniških nesreč.

Policija je v Parizu aretirala nekatere voditelje alžirskega osvobodilnega gibanja. Tudi v Lyonu so v mestnih četrtih, kjer žive Afričani, aretirali 39 ljudi.

Francoški bombniki in težka artilerija so v sredo posegli v srđite spopade padalcev z alžirskimi osvobodilnimi oddeli v bližini Alžira in Constantina. Pomanjkljiva uradna poročila pravijo, da se boji v Alžiriji nadaljujejo z nezmanjšano srđitostjo.

Ameriška vlada je sprejela predlog ameriškega predstavnika in industrijca Normana Winstona, da bi ZDA uradno sodelovale na mednarodnem velesejmu, ki bo v Moskvi letos avgusta.

V Kanadi so zabeležili, da je bilo v februarju 550.000 brezposelnih. To število je najvišje vse od zadnje velike gospodarske krize.

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠTEVILKA 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 800 DIN, MESEČNA NAROČNINA 50 DIN

LJUDJE IN DOGODKI

NOVA NEVARNOST ZA MIR

naša kronika

KANDIDATI
SO OBISKALI VOLIVCE

Poslanski kandidat za Zvezni zbor Zveze ljudske skupščine Boris Ziberl je v terek zvečer govoril v Zeleznikih, v Selski dolini. Predvolilnega zborovanja se je udeležilo okrog 250 volivcev, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem kandidata. Tovariš Ziberl je govoril o uspehih našega gospodarstva v minulih 4 letih, o nekaterih zunanjepolitičnih vprašanjih in drugem. Minuli terek so bila predvolilna zborovanja še v nekaterih drugih krajih Gorenjske.

Poslanski kandidat za Zvezni zbor in predsednik ObLO Kranj Vinko Hafner je govoril zbranim pripadnikom JLA v Križah, Janko Prezelj, kandidat za Republiški zbor je govoril v Leskovicah, zborovanja pa so bila še v Kovorju, ki se ga je udeležilo okrog 110 ljudi, Zasip - Podhom, v Trčiču pa so zborovali mladi volivci. —k—

ZBOROVANJE MLADIH
VOLIVCEV NA JESENICAH

V sredo popoldne so se zbrali v dvorani Mestnega gledališča na Jesenicah pripadniki predvojaške vzgoje in mladi volivci z Jesenic. Na zborovanju je govoril Tone Poljšak, član predsedstva CK LMS. Orisal je pomen volitev in vlogo ljudskih poslancev. Govoril je tudi o deležu mladine, ki ga je prispevala k izgradnji nove Jugoslavije in nalogah, ki čakajo mladino pri nadaljnji krepitvi našega gospodarskega sistema in socialistične demokracije. — Za njim je govoril tudi poslanski kandidat za Republiški zbor Ljudske skupščine Slovenije in podpredsednik Občinskega ljudskega odbora Jesenice Dušan Stare. Zborovalcem je nanizal vrsto podatkov o razvoju občine, gradnjah v letošnjem letu in perspektivnem planu za prihodnje. Mladi volivci so potem ugotovili še vrsto vprašanj, na katere sta odgovarjala govornika. Mladi aktiv gradbenega podjetja Sava je prišel na zborovanje in transparenti in harmoniko. —k—

PREDVOLILNA ZBOROVANJA
V POLJANSKI DOLINI

V sredo so bila v Poljanski dolini zadnja predvolilna zborovanja v pripravah za skupščinske volitve. V Javorju je veliko število volivcev poslušalo poslanskega kandidata za Republiški zbor, tovariša Igorja Peternelja. Govoril je o dosedanjem delu Zvezne in Republiške skupščine in o nadaljnjih nalogah skupščine in njenih organov. Posebno je govoril o nalogah za razvoj kmetijstva in živinoreje in primerjal nekatere podatke o dosedanjem in planiranem napredku teh dejavnosti v Poljanski dolini.

Kandidat Peternelj je v sredo popoldne obiskal tudi volivce v Trebiji in jim tolmačil nekatere predvidene smernice o razvoju kmetijstva tega kraja.

VOLIVCI POLJANSKE DOLINE
O DRUŽBENEM PLANU

Občinski ljudski odbor Gorenja vas v Poljanski dolini je pripravil podroben načrt za letošnje gospodarsko dejavnost. KZ bodo porabile približno 9 milijonov dinarjev za investicije, v glavnem za to, da bi dogradili nekatere zadržane domove in druge neokropane gospodarske objekte. Načrt določa konkretne naloge zadrugin in drugih gospodarskih organizacij v tem letu. Da bi se volivci seznanili z letošnjo dejavnostjo in dali še morebitne pripombe, bodo od 30. marca do 7. aprila še zbori volivcev, kjer bodo dokončno presrešali postavljeni letošnji načrt. — K. M. —

IZ KRONIKE GLASBENE SOLE
V KRANJU

Javnega nastopa Glasbene šole v Hrastniku, ki je bil v petek, 14. marca, se je na povabilo prireditelja udeležilo tudi 7 gojencev Glasbene šole iz Kranja, in sicer iz oddelkov za klavir, godala in pihala. Uspeh, ki ga je to pot zabeležil nastop kranjske mladine, je presegal vsa pričakovanja. Uspeh je dvakrat večji, če upoštevamo, da so mladi glasbeniki to pot posegli po zelo zahtevni glasbeni literaturi.

K. M.

nezije, v prestolnice nekaterih velikih sil.

Menda ni bila nikoli skrivnost, da nekatere zahodne države že od vsega začetka gledajo z neprijaznim očesom na razvoj mlade indonezijske republike. Država treh tisoč otokov se je osvobodila kolonialnega jarma; ni pa se hotela zadovoljiti samo s tem, ampak je takoj poiskala lastno pot, neodvisno in samostojno. Pogumno je stopila na lastno stezo in se izognila raznim blokom, ker je uvidevala, da bi ji povezava z njimi samo škodovala. Indonezija je poskušala tudi z različnimi oblikami zahodne demokracije, vendar so se te slabo obnesle: deželi so prinesle samo strankarske prepire in razprtje. Predsednik Sukarno se je zato odločil, da tudi v notranjem življenju Indonezija ubere lastno pot.

Na Zahodu so to odločitev sprejeli s ploho ziobnih pripomb. Sukarno pa je brez zolca odvrnil: »Oni nočejo razumeti, da želi Indonezija svojo pot razvoja in svoje demokracije ustanove, ki bi ustrezale indonezijskim pogojem.« Okrog Indonezije so se začele plesti mreže spletke, tuje časopise je začelo z gonjo »proti komunistični nevarnosti«, posamezne vidne osebnosti v zahodnih uradnih krogih so zelo nediplomatsko izrazile mnenje, da je treba »zamenjati« sedanjo zakonito indonezijsko vlado. Na sedanjem sestanku pakta SEATO za jugovzhodno Azijo

»Zdaj gre za Indonezijo,« je dejal minulo nedeljo pred stotisoči Beograđčanov predsednik Tito. »Ko beremo, kako se razvijajo stvari tam, kdo vse se tam vmešava pod različni pretvezami, me vsa ta stvar močno spominja na predigro španske vojne.«

Položaj na 3000 otokih mlade indonezijske republike se je zelo zaostrial v zadnjem času. Res da je bilo doslej že več uporov in nemirov na posameznih otokih, toda sedanjost je še bolj nastrana, saj se je spremenil v pravo državljansko vojno.

Vstaja sicer ni zavzela splošnega, vseljudskega obsega, saj se je uprl samo otok Sumatra. Toda pa biva le osmina vsega indonezijskega prebivalstva in še tu se je spuntal zgolj srednji del otoka, medtem ko sta severni in južni del zvečne zvesta osrednji vladi v Džakarti. Toda tudi že tak upor vnaša resne motnje v indonezijsko normalno življenje in postavlja deželo v zelo mučen in negotov položaj.

Uporniki, ki bi jim bilo pri srcu zares samo zboljšanje razmer v deželi, prav gotovo ne bi segli po tako drastičnih sredstvih in ne bi razpihali bratovorne vojne. Cemu so se torej uporniki na Sumatri zatekli k orožju in nasilju? Kdor išče pravi odgovor na to vprašanje, bo moral pogledati globlje v ozadje upora. Tam pa bo našel skrivne niti, ki peljejo izven Indo-

kratko, vendar zanimivo

V OKRAJNI
POSREDOVALNICE ZA DELO
V KRANJU LANI ISKALO
NASVETE 565 LJUDI

Lani je iskalo nasvete v Okrajni posredovalnici za delo v Kranju 565 oseb, od tega 347 moških in 218 žensk. Tako so lani v posredovalnici opravili 467 psiholoških pregledov, 89 osebam pa so dali potrebne informacije. Referat za usmerjanje mladine v poklice je mladini nudil lani 45 informacij za nadaljnje šolanje in 480 informacij in nasvetov za uk. Od gospodarskih organizacij je poslala v posredovalnico po svet največ ljudi »Iskras«, in sicer 102, »Planikas« 53, »Spik« Kranj 26, BPT Tržič 2 in »Peko« Tržič enega. Od 467 ljudi, ki je lani iskalo nasvete v okrajni posredovalnici jih je imelo 14 štiri razrede osnovne šole, 7 višje razrede gimnazije, 5 srednje strokovne in podobne šole, 5 je bilo maturantov in študentov, največ — 436 pa jih je bilo s 4. do 8. razredi osemletke ali z nižjo

gimnazijo. Med svetovanci jih je bilo največ v starosti do 15 let (332 ljudi) in le 15 jih je bilo starih nad 20 let. Če pogledamo železnice, ki je zaključila obvezno 8-letno šolanje, vidimo, da je največ želja za kovinsko stroko (212), za tekstilno 124, gradbeno 38, elektro 57, lesno 59, brivsko-frizersko 19, usnjarsko 8, živilsko 21, trgovsko 26, gumarsko 2, grafično 2, kemično 1 in poljedelsko le 3. Od 1624 je 701 nadaljeval šole, 80 jih je ostalo doma, 176 jih je odšlo v službo, 59 pa jih je ostalo brez odločitve.

OBČNI ZBOR BREZ PREDSEDNIKA
IN TAJNIKA ORGANIZACIJE

Pred kratkim je imela osnovna organizacija Rdečega križa Predošnje redni letni občni zbor. Živahna razprava je pokazala, da je organizacija preko leta le živetarila. Zbora se je udeležilo le 15 članov. Izostala sta tudi predsednik in tajnik organizacije. Pohvalili so le podmladek

RK, kot enega najbolj delavnih
v kranjski občini. —an

SOS S KREDARICE

V nedeljo so na Alpskem letalskem centru v Lescah ušli signale s Kredarice. Ti so sporočili, da nujno potrebujejo električni material. Toda kako priti do popolnoma zasnežene Kredarice? Rešitev je bila sama ena — z letalom. Čez nekaj časa je iz letališča v Lescah odletelo letalo, ki je nosilo potrebni material. Piloti so ga odvrgli v bližini kočne na Kredarici.

-TISKANINA- IMA AVTOBUS

Pred nedavnim so v »Tiskanimini« v Kranju kupili svoj prvi avto. Avto bus bo v poletnih mesecih vozil delavce v Poreč, razen tega pa bodo tako lahko organizirali marsikakšen izlet za delavce ob nedeljah.

KMETIJSKO POSESTVO
CERKLJE NA TREH
KOMPLEKSIH

Arondacija cerkljanskega kmetijskega posestva je v glavnem končana. Pri njej je sodelovalo okoli 100 kmetov z okoli 600 do 700 parcelami. Tako je sedaj zemlja kmetijskega posestva združena na treh kompleksih. Kompleks 70 ha, kjer je zemlja od vseh strani obdana z avtomobilsko cesto, bo prav gotovo srce proizvodnje. Drugi arondirani del je na jugovzhodnem delu Cerklj, kjer je združenih okoli 40 ha orne zemlje. Razen tega pa je posestvu ostal še kompleks zamorjenih travnikov. Strokovnjaki menijo, da je to za sedaj najlepší primer opravljene arondacije na Gorenjskem.

V »KOVINARJU« SO IZVOLILI
DELAJSKI SVET

V soboto so v podjetju »Kovinar« v Kranju imeli volitve novega delavskega sveta. Izvolili so 17-članski delavski svet, v katerem je okoli polov. članov mladincev in ena žena. Novi delavski svet se je prvič sestel v sredo. Tokrat so člani iz svoje sredine izvolili predsednika in 7-članski upravni odbor.

STE ČUTILI POTRES?

V sredo, nekaj minut po 5. uri popoldne nas je iznenadil rahel potres. Kot poročajo, je potres zajel skoraj vse kraje Slovenije, posebno dobro pa smo ga čutili na Gorenjskem. Marsikomu je zastal dih in se nekaj časa potem ni mogel umiriti.

Sodeč po poročilih in pripovedovanju ljudi je bil potres najhujši v okolici Predvdora. Tam je tudi prišlo do nesreče. V hlevu pri Balantiču (po domače pri Šlepetinovi) se je zožul obok in je bil pri tem laže poškodovan gospodar, ki je bil tedaj v hlevu. Tudi iz Teniša, Miške in okoliških vasi poročajo, da se je zrušilo nekaj dimnikov, da je padel omet s strope in podobno, vendar večje škode in nesreč menda ni bilo.

K. M.

OBRAZI IN POJAVI

Za nekatere stvari ni denarja

V minulih tednih so se kopicile seje delavskih svetov po raznih podjetjih druga na drugo. Delavski sveti so potrjevali zaključne račune podjetij za minulo leto in seveda — razporejali tudi dohodek po posameznih skladih in obveznostih. Večina delavskih svetov je o teh vprašanjih govorila s širšim obzorjem, pred očmi so imeli potrebe podjetja, računali pa so tudi na širšo sosesčino. Skratka, mislili so na celotne naše gospodarske razmere in se niso dali ugnati nekaterim posameznikom, ki najprej in predvsem skrbijo za svoj lasten žep.

Žal pa je bilo tudi nekaj takih primerov, posebno tam, kjer delavski svet ni dovolj samostojen, marveč je pod vplivom tega ali onega.

V mestu sta se srečala Silvo in Janko. Ze dolgo let se poznata in tovariša sta si. Silvu se je silno mudilo...

O-o, zdravo Silvo! Kam pa se ti tako mudi? — ga je zaustavil tovariš.

—Mudi se mi, veš. Sejo delavskega sveta imamo, pa precej važen dnevni red je in že na dveh sejah nisem bil. Bilanco bomo potrjevali... Pa ni še koncal stavka. Ni ga mogel, zavrnil se je namreč v izložbeno okno, pogled mu je obličal na cenah. Zamislil se je, potem pa je le s tevažo nadaljeval svoj stavek. — »Pa, nekaj dobička? bomo spet razdelili. Saj veš, ko je vse tako drago.« Kar laže mu je bilo in z roko je potrepljal Janka po ramenu ter hotel oditi.

—Počakaj, Silvo! Kako to, da boste spet delili? Pred tedni, ko sva se srečala, si mi pravil, da ste delili kredite, da ste razdelili že tri ali štiri plače? — S samozavestno pripombo — »saj veš, smo pač dobri gospodarji,« je odhitel Silvo dalje.

Janko je počasi nadaljeval svojo pot proti domu. Tako se je zamislil, da niti ni vedel, kod hodi. Oba imata enak poklic, zasedata podobna delovna mesta, toda v dveh različnih podjetjih. Kakor je različni položaj njunih podjetij, tako so različni njuni dohodki. Eno izkorišča konjunkturo na trgu,

drugo pa, ne po svoji krivdi, komaj životari. Obs se trudita za večji uspeh podjetja. Toda Janko prejema že nekaj časa le 80% plače.

Kolektiv je najel posojilo za preureditev prostorov... Doma ni bil za noben pogovor. Razmišljal je in sklepal, pa ni mogel izveliči zaključka, ki bi ga pomiril.

Medtem se je že tudi seja delavskega sveta Silvovega podjetja bližala kraju. Potrdili so zaključni račun in razdelili dohodek. Na vrsti so bile raznoterosti.

—Toda tovariši!« se je nekdo oglasil. Kazalo je, da mu je bilo že žal, da je dvignil roko. Tolikokrat je že načel to vprašanje. »Tovariš predsednik, kaj pa je s tisto investicijo v skladišču, tolikokrat smo že govorili?« pa ni utegnil do konca povedati svojih misli, ko ga je že prekinil predsedujoči: »Saj, saj. Ravno mislim sem, da bi bilo prav, če bi danes sklenili, da kupimo tisti skladišču. Z njim bi občutno olajšali ljudem delo v skladišču.«

Med zborom je zašumelo: »Čas je že, čas.« — »Toda tovariši!« je povzel eden vodilnih uslužbencev: »Stvar bo stala okrog pol milijona. Mi pa, kot veste, denarja nimamo za investicije.«

—Kaj, ko bi najeli posojilo?« je predlagal drugi. — »Posojilo že, posojilo. Samo, kako ga bomo odplačali?« je tarnal tretji.

—Predlagam,« se je spet oglasil tisti vodilni uslužbenec, »da pošljemo delegacijo na ljudski odbor, naj nam tam pomagajo. Ljudski odbor je dolžan, da skrbi za napredek podjetja. Naj nam dajo kredit.«

S tem je bil dnevni red izčrpan in za ta dan rešeno vprašanje te prepotrebne investicije. Ničesar pa ni pomislil, kaj naj ljudski odbor jemlje sredstva, pri tem ko so sami širokogrudno delili dobiček. Mar bi od tistih 7 milijonov, ki so jih delili kot plače nad tarifnim pravilnikom, odvzeli pol milijona in vprašanje investicije bi bilo rešeno.

-k-

Razprava o razdelitvi, premalo pa o ustvarjanju sredstev

(Nadaljevanje s 1. strani)

sestava, na katerih se je povečala proizvodnja za 13%. To povečanje je doseženo predvsem zaradi višjih hektarskih donosov, zlasti pri krompirju, kjer se je pridelek povečal od 162 mtc na 209 mtc na hektar. Ta uspeh je pripisati tudi večji uporabi umetnih gnojil. Medtem ko je bilo leta 1956 porabljenih 72 kg umetnih gnojil na hektar, so lanske leto porabili povprečno 120 kg na hektar, za letošnje leto pa naj bi se poraba umetnih gnojil povečala na 130 kg na hektar. Plan predvideva, naj bi s pšenico zasejali 600 ha površin. V zvezi s tem je odbornik Igor Peternel opozoril, da bi po republiškem planu perspektivnega razvoja morali na Gorenjskem letos zasejati s pšenico 1200 ha. Zaradi tega je ljudski odbor naročil Svetu za kmetijstvo in gozdarstvo, naj prouči to možnost in naknadno predloži rešitev.

Odbornik iz Cerkelj je opozoril okrajni zbor na dokaj pereče stanje kmetijskega posestva v Cerkljah. Vendar pa v njegovem zgražanju nad stanjem kmetijskega posestva v Cerkljah ni bilo čutili prizadevanja in konstruktivnih predlogov, kako naj bi se stanje na kmetijskem posestvu uredilo. Eden od okrajnih odbornikov je opozoril, da je krivdo za takšno stanje kmetijskega posestva treba iskati ne samo v delu delavcev in vodstvi na posestvu, ampak tudi v odnosu občinskega ljudskega odbora in nekaterih prebivalcev do posestva, ki so na težave le prevelikokrat gledali preveč ravnodušno, če ne celo škodoželjno. Sedaj so na posestvu dani pogoji za zboljšanje stanja (dobili so novega upravnika), vendar je v odločilnem trenutku občinski ljudski odbor zavrnil prošnjo odbora in skupnega izjava. Vedeti je treba, da brez pravilne politike občinskega ljudskega odbora in skupnega prizadevanja vseh prebivalcev razmer na posestvu ne bo mogoče urediti, kar pa bi vsekakor bilo v intere-

su gospodarstva cerkljanske občine.

Predložen okrajni proračun daje občinskim ljudskim odborom osnovo, da postajajo osnovni činitelji v zadovoljevanju družbenih potreb na svojem območju, saj bodo sredstva občinskih proračunov porasla v primerjavi s letom 1957 za 43,1 odstotka, medtem ko se bodo sredstva okrajnega proračuna in skladov povečala le za 11,3%. Celotni okrajni proračun znaša 657 milijonov. Iz proračuna so dodelili dotacijo Gorenjski turistični podzvezi v višini 14 milijonov. Ta sredstva bo turistična podzveza porabila za tiskanje raznih prospektov in propagandnih brošur ter za pripravljajalna dela za snemanje prvega gorenjskega turističnega filma.

V razpravi o okrajnem proračunu je sodeloval tudi odbornik Vinko Hafner, ki je okrajni zbor opozoril na predlog Občinskega ljudskega odbora Kranj, naj bi v okrajni proračun vnesli 10 milijonov za ureditev okolja okrog nove okrajne stavbe. Poudaril je, da je to izključno investicija okrajnega ljudskega odbora, ne pa kranjske občine, kakor so svoje stališče motivirali Svet za družbeni plan in finance OLO ter gospodarski komisiji obeh zborov OLO, ki so zavrnili ta predlog občine. Tovariš Hafner je predlagal, naj bi se za teh 10 milijonov zmanjšali proračuni občinskih ljudskih odborov v istem razmerju kakor so udeleženi na proračunski kvoti. Okrajni zbor je Hafnerjev predlog zavrnil s 23 glasovi proti 17. Ta sklep gotovo ni pravičen, saj ni dvoma, da je vsak investitor dolžan izvesti gradnjo do kraja, končno pa tudi znesek 10 milijonov v primeri s celotno investicijo nima nikakršnega pomena. Na to je opozoril tudi predsednik OLO tov. Miran Košmelj, ki je dejal, da s tem sklepom to vprašanje nikakor ni rešeno in se bo pred okrajnim ljudskim odborom ponovno pojavilo, ko bo treba konkretno začeti z ureditvijo prostora okrog nove stavbe.

Prizadevanja v radovljiški občini za razvoj trgovine, obrti, turizma in kmetijstva

Okrajni ljudski odbor Kranj je na nekaj posebnih zasedanjih letos razpravljajl in sprejel sklepe o načelih in smernicah za razvoj turizma, gostinstva, trgovine, obrti in kmetijstva. O tem, kako se teh nalog lotevajo v radovljiški občini, smo se na ponedeljkovem novinarskem večeru v Radovljici pogovorili s tovarišem Pavlom Zerovnikom, ki v tej občini kandidira v Zbor proizvajalcev Ljudske skupščine LRS. Tov. Zerovnik je povedal tole:

MODERNIZACIJA STARIH IN GRADNJA NOVIH TRGOVIN

V radovljiški občini je mreža trgovskih lokalov zelo redka, obstoječi lokali pa v pretežni večini ne ustrezajo sodobni tehnični ureditvi. Tako se bo že v tem letu začelo z gradnjo novega posloja Zeleznine v Radovljici, za katero se idejni projekti že pripravljajo, zdaj pa se dela na detajlih. Ta zgradba bo stala zraven že obstoječe trgovine. Ostalo trgovino v Radovljici, predvsem pa trgovino kmetijskih zadrug je potrebno preurediti, razen špecerjskih trgovin, ki so vsaj delno že modernizirane. Po primeru trgovskega podjetja Lesce, ki je zelo sodobno uredilo bivši lokal kmetijske zadruge za prodajo sadja in zelenjave in istočasno živinske krme, bi tudi za Radovljico bilo prav, če bi se že letos preuredilo kak lokal v tovrstno trgovino. Trgovsko podjetje Radovljica se za to že zanima.

UREDITEV KLVNICE JE NUJNA

Se en pereč problem je, ki pa je že načet, namreč vprašanje nove klavnice v Radovljici oziroma izpopolnitev in razširitev sedanje. V načrtu je, da bi se klalo živino v tej klavnici za področje vse občine, po ostalih centrih občine pa se bodo ustanovile posebne poslovalnice za prodajo mesa in ostalih mesnih proizvodov. Sedanje mesnice na področju občine bo treba ukiniti, ker prodaja mesa v njih dostikrat ne ustreza vsem higienskimi predpisom. Dalje bo treba nabaviti primerno prevozno sredstvo, ki bo prevažalo meso in ostale proizvode vsem poslovalnicam

na področju občine. Na ta način se bodo znatno znižali režijski stroški, kar bo vplivalo tudi na ceno mesa in izdelkov. Tudi trgovsko podjetje Lesce pripravljaj svoj investicijski program za novo zgradbo s trgovskimi in poslovnimi ter stanovanjskimi prostori. V Kropi je tovarna Plamen že pripravila načrte za izgradnjo nove stanovanjske zgradbe, v kateri bodo tudi njihovi poslovni prostori in špecerjska trgovina. Z gradnjo bodo zdaj kmalu začeli. Pekarski obrat, ki je bil že dolgo časa problem, pa se bo preselil v spodnje prostore sindikalnega doma, ki do sedaj ni bil izkoriščen. V bližnji prihodnosti pa bo potrebno na vsak način odpreti trgovski lokal v Zapužah in na Posavcu. Veliko večjo vlogo, kot so jo odigrali do sedaj, pa bodo morali odigrati organi družbenega upravljanja t. j. potrošniški sveti.

UREJANJE POGOJEV ZA RAZVOJ TURIZMA

Izkušnje zadnjih let so pokazale, da ima turizem v občini izredne možnosti za razvoj, toda treba bi bilo prej urediti naše okolje, zunanjo podobo kraja, posvetiti še večjo pozornost gostinstvom podjetjem, ki bodo morala še bolj in lepše urediti svoje poslovne prostore ter nuditi gostom ne samo čim večjo izbiro materialnih dobrin, temveč tudi priliko za družabno izživljanje v obliki raznih prireditvev in podobno. Tem vprašanjem bi se morala posvetiti zelo intenzivno naša turistična društva.

Prav gotovo je kopaljšče med najbolj privlačnimi objekti v Radovljici. Komunalna uprava se je že lotila adaptacije tega objekta, dokončeno bodo uredili tudi camping prostor v Lescah, predvideva pa se še pred letošnjo sezono tudi otvoritev novih gostilne v Lescah, Begunjah in pri Posavcu.

Znaten prispevek turizmu dajo tudi dobro urejene ceste. V ta namen namerava OLO letos rekonstruirati ceste: Lipnica - Kamna gorica - Radovljica ter cesto Zapuže - Radovljica. Protiprašno pa bodo obdelali še ceste Hlebce - Begunje in Podnart - Lipnica ter cesto skozi naselje Kropa. Škoda pa je, da iz letošnjega programa izpade priključke z glavne ceste na Radovljico.

OKREPITEV USLUŽNOSTNE OBRTI

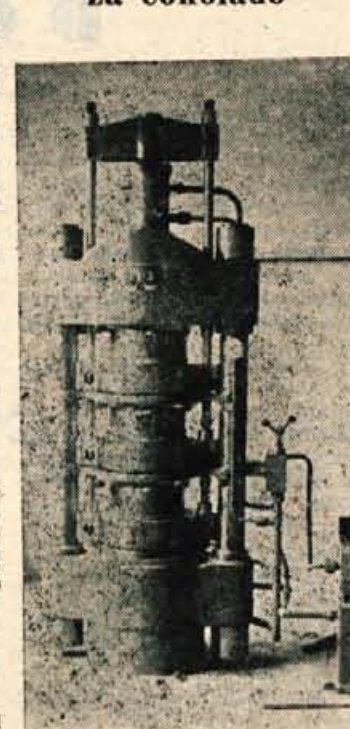
Obrt je prav gotovo najbolj pereč problem v občini in stanje predvsem uslužnostne obrti še zdaleč ni zadovoljivo. Svet za industrijo in obrt bo skušal poiskati izhod iz težavnega položaja. V okviru komunalne uprave se bo formirala remontrna grupa, ki bo vključevala pred-

vsem zidarje, pleskarje, krovice, steklarje in podobne poklice, ki bo pripadajoča ji dela, predvsem vzdrževanje obstoječih zgradb v okviru stanovanjskih skupnosti in hišnih svetov lahko opravljajla hitro, solidno in poceni. S tem se bo nedvomno odpravil nekakšen konjunkturni položaj nekaterih strok, deloma pa se bo odpravilo šušmarstvo. Na vsak način pa računamo na ustanovitev gospodinjiskega servisa, s krpalnic, šivalnico za perilo in podobnimi dejavnostmi kot so razna tehnična popravila gospodinjstkih potrebščin in podobno. Prav v teh panogah je namreč največ šušmarstva, saj tako malenkostne stvari izdelujejo pedinci na svojem ali strankinem domu, si na ta način nekontrolirano ustvarjajo velike dohodke, ne odvajajo pa niti dohodnine niti prometnega davka niti prispevka socialnemu zavarovanju. Takim pojavom bo potrebno stopiti energično na rep, z druge strani pa bo potrebno pomagati in dati tistim individualnim obrtnikom, ki delajo sami in tistim obratom socialističnega sektorja, ki uporabljajo priložnostno delovno silo, vso moralno in materialno pomoč. Za slednjo bo predvsem važno zaposliti čimveč žena - gospodinj, ki se bodo v delovni odnos lahko vključile za nekaj ur na dan, kolikor jim bodo pač njihove gospodinjiske in materske dolžnosti dopuščale. Nekatera obrtna podjetja pri nas tako že prakticirajo, zainteresirati pa bo zato treba tudi večja industrijska podjetja, t. j. predvsem tista, katerih proizvodnja ima tak značaj, da se lahko izdelava posameznih predmetov daje tudi na dom. Prepričani smo, da se bodo na ta način obrtne kapacitete znatno povečale, posledica tega pa bo vsekakor pocenitev posameznih storitev. Z vedno večjim pritokom turistov v vsakem letu bi se pa morda izplačalo spet začeti izdelovati nekatere drobne izdelke domače obrti, ki jih danes ni skoraj nikjer najti, a jih turisti radi kupujejo.

NAČRTNA USMERITEV KMETIJSKE PROIZVODNJE

Kmetijsko proizvodnjo v občini bomo morali načrtno usmeriti. Načrtno izkoriščanje zemljišč dokazuje pomembnost posameznih panog kot so: živinoreja z mlekarstvom, poljedelstvo, sadjarstvo, pašništvo in planšarstvo. Živinoreja in poljedelstvo imata večji delež glede na ustvarjen narodni dohodek, ker sta do sedaj pač tudi najbolj razviti, medtem ko sadjarstvo stagnira.

Štirje novi stroji za čokolado

Proizvodnja Tovarne čokolade Lesce - Bled je bila odvisna vse do sedaj od tovarne »Kraš« v Zagrebu. Pred nedavnim pa so v leski tovarni čokolade nabavili 4 nove stroje in se tako osamosvojili. Ti štirje stroji, izmed katerih je eden na sliki, so začeli obratovati prav te dni. Upajmo, da bo Tovarna čokolade sedaj lahko svojo proizvodnjo še povečala.

Podjetja naj skrbijo tudi za stanovanje delavcev

LANI JE BILO V KRANJSKI OBČINI DOGRAJENIH SKUPNO 153 STANOVANJ - PREDVIDOMA BO DO SPOMLADI 1959 ZGRAJENIH 440, OD TEGA 190 V DRUŽBENEM SEKTORJU - TUDI OB TAKEM TEMPU GRADNJE, KOT JE PREDVIDENA LETOS, V NEKAJ LETIH SE NE BI BILO MOČ POVSEM ODPRAVITI STANOVANJSKE STISKE V OBČINI - 1825 PROŠENJ ZA STANOVANJA, OD TEGA 1287 NUJNIH PRIMEROV

Zadnje čase vlaga naša celotna družbena skupnost zelo velike napore za zboljšanje življenjskega standarda naših delovnih ljudi, katerega del so tudi stanovanja. Kaj je bilo v tem pogledu doslej storjenega v Kranju? Brez dvoma premalo. Vzrok za tako stanje je predvsem v finansiranju stanovanjske izgradnje. Medtem ko so potrebe po stanovanjih zaradi industrije in dotoka delavcev naraščale, sredstev v ta namen ni bilo. Šele z uvedbo stanovanjskega prispevka smo dosegli razmerje med potrebami in razpoložljivimi sredstvi. Zato se je v zadnjih dveh letih stanovanjska gradnja v Kranju tudi spostila. Pomemben pa je v tem pogledu še zadnji sklep Občinskega ljudskega odbora Kranj, da se skrb za stanovanja delavcev prenese na sama podjetja, ki bodo na ta način določila za stanovanja še svoja sredstva. Občinski kreditni sklad v teh dveh letih še namreč ni toliko narasel, da bi kril vse potrebe.

Jonov, od česar pa je s pogodbenimi vezanimi že preko 110 milijonov. Zanimivo je, da je priključni na kredit s strani individualnih graditeljev tako velik, da vsi niso mogli dobiti posojila. Pregled gradnje za lansko in letošnje leto pa nam da naslednjo sliko:

Table with 5 columns: Sektor, V gradnji leta 1957, Izgotovljeno leta 1957, V gradnji leta 1958, Prodv. izgot. v letu 1958. Rows for Družbeni, Privatni, and skupaj.

Iz pregleda je razvidno, da so v družbenem sektorju lansko leto gradili 286 stanovanj, izgotovili pa so jih 68 ali 25%, medtem ko je pri zasebnih graditeljih bilo v gradnji 454 stanovanj, dogotovili pa so jih le 85 ali 19 odstotkov. V letošnjem letu bomo skupno gradili 919 stanovanj. Če se bodo uresničile napovedi, jih bo do prihodnje spomladi izgotovljenih 440, od tega 190 v družbenem sektorju (občina, podjetja ipd.). Če bomo gradili prihodnja leta vsaj z istim tempom, kot se predvideva letos, mogoče pa bo tempo še povečati, ker se bo medtem občinski kreditni sklad že povečal, bomo v nekaj letih stanovanjsko krizo ublažili, ne pa še rešili.

Pri stanovanjski upravi je sedaj registriranih 1825 prošenj za stanovanja, ki datirajo celo iz leta 1949. Po mnenju stanovanjske uprave je od skupnega števila prošenj nujnih 1287 primerov, ostali pa bi še lahko nekaj časa čakali. V prvi skupini nujni primeri) je največ prošenj iz leta 1955, in sicer 341 prošelj, iz leta 1956 je 322, iz leta 1957 pa 309 prošenj. Od leta 1949 čaka na stanovanja 16 nujnih primerov.

Na letošnji listi pričakovalcev je vpisanih 158 prošilcev. Od tega je delavcev 83, nameščencev 51, upokojencev 16, invalidov 5 ter 3 zasebniki.

Veliko zanimanje za mednarodni lesni sejem v Ljubljani

Ljubljana se vedno bolj uveljavlja kot središče mednarodne lesne trgovine. To bo potrdil tudi velik mednarodni lesni sejem, ki bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani od dne 22. maja do 6. junija. Lesno predelovalna industrija je v Sloveniji zelo razvita. Njena proizvodnja naglo narašča, v zvezi s tem pa tudi izvoz. Naloga tega sejma bo pomagati proizvodnji s tem, da bo posredoval domači industriji moderne stroje za obdelavo in predelavo lesa, ki jih bodo razstavili tujei na sejmju in tudi praktično demonstrirali, obenem pa bo posredoval bogat sortiment najkvalitetnejših lesnih izdelkov inozemskim in domačim kupcem. V okviru sejma bo prirejena tudi lovška razstava, tako da bo privlačen in zanimiv za vse obiskovalce. Zaželeno je, da delov-

SEJEM PROMETNIH SREDSTEV - PRELOZEN!

Konec tega meseca bi moral biti na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani sejem prometnih sredstev. Zaradi prevelikega števila prijaviteljev, raznih nepredvidenih težav in izgradnje zunanjih prostorov razstavišča, je ta sejem preložen in bo odprt od 4. do 13. julija. Tudi ta razstava bo izredno zanimiva in poučna, saj bodo tu zbrana vsa sredstva modenrega cestnega, vodnega, železniškega in zračnega prometa. Poseben oddelek bo posvečen varnosti prometa.

Vedno eni in isti

V nekaterih podjetjih so ljudje, ki so že več let nepretrgoma člani delavskega sveta. So pa celo primeri, da je nekdo na prejšnjem predsednik delavskega sveta, ko pa mu mandatna doba poteče, ga izvolijo za predsednika upravnega odbora, le-tega pa izvolijo za predsednika delavskega sveta.

Seveda je treba skrbno pretehtati, koga bomo izvolili v delovski svet oziroma upravni odbor, zlasti še zdaj, ko organi delavskega upravljanja samostojno gospodarijo s še večjimi sredstvi kot so prejšnja leta. Prav tako, kot nezadostna skrb za kvaliteten sestav organov upravljanja pa je škodljivo tudi nezaupanje v upravljalško sposobnost tistih, ki doslej še niso bili člani delavskih svetov. Naša težnja je namreč ta, da prav slehernega delavca usposobimo za upravljalško delo. Tega usposabljanja se moramo lotiti postopoma, toda sistematično. Ena izmed zelo uspešnih oblik usposabljanja je tudi pritegnitev čim širšega kroga delavcev v razne komisije delavskih svetov; pri delu v teh komisijah se člani kolektiva razmeroma hitro lahko seznanijo s problematiko podjetij, ter z vlogo in nalogami upravljalcev. Kjer pa se ne lotevajo takega sistematičnega usposabljanja, šele tik pred volitvami začnejo mrzlično iskati, koga bi lahko kandidirali v delavski svet. Pri tem pa se običajno ustavijo ob neutemeljenem tarnanju, češ da v podjetju ni ljudi, ki bi bili sposobni člani delavskega sveta, zato se odločijo za najlažjo pot, to je za to, da ponovno kandidirajo že »privajene« člani delavskega sveta. To pa pomeni v bistvu odzemanje pravice drugim članom kolektiva do sodelovanja v organih upravljanja. Hkrati tiči v tem tudi stalna nevarnost, da se posamezni, nekakini že kar »profesionalni« člani delavskega sveta birokratizirajo. To potrjuje tudi praksa v nekaterih podjetjih, kjer so se nekateri člani delavskega sveta - še zlasti pa to velja za predsednike - povzpeli na vodilnejša delovna mesta ne samo zaradi svoje strokovne izpopolnitve. Taki člani delavskega sveta pa zaradi osebnih interesov neprimerno hitreje lahko podlegajo raznim negativnim vplivom ter se postopoma tako korumpirajo, da nimajo več posluha za zdrave težnje kolektiva, marveč jim morda celo nasprotujejo, ker se spreminjajo v poslušno orodje ožje skupnice ljudi v podjetju.

Zaradi kontinuitete dela je res primerno, da ostane v novem delavskem svetu nekaj prejšnjih članov, hkrati pa je treba delavske svete pomladiti, kar je eno izmed zdravil proti birokratizaciji organov upravljanja.

gorenjski obveščevalci

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Privatnikom malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: preklic 20 din, izgubljeno 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20% popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglašnega oddelka je: Kranj 475.

Prodajam kredence in 2 rabljeni gostelji. — Semen Lovro, Tavčarjeva 17, Kranj. — 409

V zvezi z glasom Kranjskega gradbenega podjetja o prodaji gradbenega materiala sporočamo, da s tem ni mišljena razprodaja, temveč je to redna prodaja gradbenega materiala.

Primožič Vinko iz Žirov, Stari dvor, ki je duševno nerazvit 7. oktobra meseca neznano kam izgubil. Obleden je bil v temnosivi obleko, plav pulover, in plav klobuk. Obut je v gumijaste škornje. Kdor kaj ve o njem, prosim, da sporoči Primožiču Mariji, Strazišče 188, Kranj. — 425

Obveščam, da sem odprl zlatarsko delavnico v Škofji Loki, Mestni trg 12. Cenjenim strankam se priporočam. — Zlatar Krt Franc, Mestni trg 12, Škofja Loka. — 428

Motorček za kolo 50 ccm, nov, prodajam. Naslov v oglašnem oddelku. — 427

Prodajam moško kolo, dobro ohranjeno. Naslov v oglašnem oddelku. — 428

Prodajam dobrega psa ovčjaka črne barve. Lahovec 17, Cerklje. — 429

Prodajam 2.000 kg slame in sena po ugodni ceni. Dolžan Janko, Golinik 7. — 430

Damsko kolo, novo, športno nemške znamke ugodno prodajam. Naslov v oglašnem oddelku. — 431

Prodajam kravo dobro mlekarico, 8 mesecev brejo. Stanovanje in hrano dobi delavka ali upokojenka, za pomoč na kmetiji. — 432

Prodajam stavbno parcelo v letoviščarskem kraju — Preddvoru. Naslov v oglašnem oddelku pod šifro "700 m²". — 433

Prodajam stavbni svet na zelo lepem prostoru. Informacije dobiti v Kranju, Savski breg 8, pri Petriču. — 434

Prodajam prašiča za zakol. Brezar Janez, Primskovo 145, Kranj. — 435

Prodajam: vprežno kosilnico, izrubač krompirja, kultivator, motorno slamoreznilo. Do 28. marca je na razpolago samo družbenemu sektorju nato tudi privatnikom. — Kmet. posestvo Mavčiče - Praše, pošta Kranj. — 436

Prodajam dobro ohranjen železni levi štedilnik. — Rugale, Huje 38. — 437

Dobro ohranjeno žensko kolo poceni prodajam. — Lahovec 2. — 438

Iščem dekle ali fanta, ki bi po službi delala na mali kmetiji za hrano in stanovanje. Ponudbe oddati v oglašni oddelku. — 439

Iščem priletnega moškega, lahko upokojenca, starega 50 do 60 let za pomoč pri kmetičnem delu oziroma ženi. Naslov v oglašnem oddelku. — 440

Nudim hrano in stanovanje moškemu za pomoč pri kmetičnih delih. Voklo 38.

Grem pomagat v gospodinjstvo po službi v popoldanskih urah od 15. do 19. ure. Ponudbe oddati v oglašni oddelku. — 441

Hrano in stanovanje nudim tovarniški delavki za pomoč v gospodinjstvu. Praprotna policca 23. — 442

Gospodinjstvo išče Holčaker Jela, Kranj, Gregorčičeva 4. — 443

Sprejemamo kvalificirano moč gostinske stroke za delo v baru. Nastop službe 1. 4. ali 15. aprila 1958. — "Delikatosa" — Kranj. — 444

Nudim hrano in stanovanje dekletu, ki bi mi pomagala v prostih urah pri kmetičnem delu. Naslov v oglašnem oddelku. — 445

Na podlagi člena 49 Urad. lista FLRJ, št. 52/53, proda Elektrarna Sava — Kranj 1 pisalni stroj znamke "Japy" z dolgim valjem. Interesenti si lahko stroj ogledajo v upravi podjetja Elektrarna Sava — Kranj, Stara cesta 5. — 446

Prodajam "Moped" TMZ. Naslov v oglašnem oddelku. — 447

Prodajam šivalni stroj z dolgim čolnikom ameriške znamke, ter globok in športni vozček. Naslov v oglašnem oddelku. — 448

Prodajam "Moped" malo rabljen. S. B. Primskovo 72, Kranj. — 449

Kupim stavbno parcelo v bližini Kranja. Naslov v oglašnem oddelku. — 450

Dam v najem 1000 kvadratnih metrov zemlje. Ponudbe oddati v oglašni oddelku. — 451

Iščemo starejšo natakario in kuhinjsko pomočnico za gostinski obrat v Kranju. — Gostinska zbornica Kranj. — 452

Račja jajca Khaki-Campbell za valenje dobiti pri Simunacu, Partizanska 13, Kranj. — 453

Prodajam zazidljivo parcelo 1018 kvadratnih metrov blizu tovarne IBI. Voda in elektrika sta na parceli. Poizve se pri Stare Janezu, Primskovo 213. — 454

OBJAVE

RAZPIS MESTA BLAGAJNIKA
Upravni odbor podjetja "Pekarna" Kranj

razpisuje mesto blagajnika
Pogoj: potrebna kvalifikacija z večletno prakso v blagajniških poslih v gospodarskih organizacijah. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Pismene ponudbe sprejemamo na upravi podjetja "Pekarna" Kranj, s kratkim življenjepisom in opisom dosedanje zaposlitve.

RAZPIS DELOVNIH MEST
Na podlagi čl. 143 Zakona o delovnih razmerjih Ur. l. FLRJ, št. 53/57 razpisujemo naslednja delovna mesta za Mehanično delavnico SAP — Turist biroja v Trzinu:

2 avtobusna šoferja za progo Ljubljana—Trzin
1 šoferja za tovorni avto
1 knjigovodkinjo za obrat v Trzinu

Ponudbe poslati na naslov SAP — Turist biro Ljubljana, Središka 13 ali upravniku Mehanične delavnice SAP — Turist biroja v Trzinu, odnosno se osebno predstaviti.

Komisija za sklepanje in odpuščanje delovnih razmerij SAP — Turist biroja

PRIJAVLJANJE TURISTIČNIH SOB
Turistično in olepševalno društvo Kranj, sprejme v (poslovalnici) potovalne agencije Triglav (Kranju) prijave turističnih sob vsak dan od 8. do 12. ure. Tako imenovane turistične sobe so prostori, katere stanovalci oddajo v času sezone domačim in tujim gostom na račun utesnitve družine. Vse podrobne informacije dobiti v pisarni društva. Za opremo sob je na razpolago kredit pod zelo ugodnimi pogoji.

KINO

"STORZIC" KRANJ, 21. marca ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni cinemascope film "DIRKACI" in dokumentarni film Ljudska republika Hrvaška. 22. marca ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni cinemascope film "DIRKACI" in dokumentarni film Ljudzka republika Slovenija. 23. mar-

-AVTOPROMET-

SPREMEMBA VOZNEGA REDA

Veljaven od 22. 3. 1958

avtobusne proge

BLAD—KRANJ—LJUBLJANA

km	1	3	1	2	odhod	Blad	prihod	2	1	2
	4.50	6.20	12.30	17.15	Blad		12.00	15.20	21.05	
	5.00	6.30	12.45	17.25	Lesce		11.50	15.10	20.55	
11	5.05	6.35	12.50	17.30	Radovljica		11.40	15.00	20.50	
	5.12	6.42	12.57	17.37	Črnlivec		11.34	14.54	20.44	
	5.20	6.50	13.05	17.45	Otoče (Posave)		11.26	14.46	20.36	
	5.24	6.54	13.09	17.49	Podnart		11.20	14.40	20.30	
	5.29	6.59	13.14	17.54	Podbrezje		11.15	14.35	20.25	
	5.34	7.05	13.20	18.00	Bistrica		11.10	14.30	20.20	
	5.40	7.10	13.25	18.05	Naklo		11.05	14.25	20.15	
29	5.45	7.15	13.30	18.10	Kranj	odhod	11.00	14.20	20.10	
					Kranj	odhod	10.55			20.05
					Medvode	▲	10.40			19.50
					St. Vid	▲	10.30			19.40
55					Ljubljana	odhod	10.20			19.30

Legenda: 1 Vozi samo ob delavnikih
2 Vozi vsak dan
3 Vozi ob nedeljah in državnih praznikih

ca ob 10. uri amer. barv. film "AVANTURE DON JUANA" in dokumentarni film Ljudska republika Hrvaška, ob 14. uri angleški barvni film "JUNAKI SHERWOODSKEGA GOZDA" in dokumentarni film Slovenija, ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni cinemascope film "DIRKACI" in dokumentarni film Slovenija.

"TRIGLAV" PRIMSKOVO, 22. in 23. marca amer. barvni film "AVANTURE DON JUANA" in dokumentarni film Slovenija. V soboto ob 19. uri. V nedeljo ob 16.30 in 19. uri.

"SVOBODA" STRAZIŠČE, 22. marca ob 18. uri angl. barvni film "JUNAKI SHERWOODSKEGA GOZDA" in dokumentarni film Hrvaška. 23. marca ob 15. uri amer. barv. film "AVANTURE DON JUANA", ob 17. in 19. uri angl. barvni film "JUNAKI SHERWOODSKEGA GOZDA" in dokumentarni film Hrvaška.

NAKLO, 22. in 23. marca amer. barv. film "GOSPODAR BALANTREA" in filmske novice. V soboto ob 19. uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

RADOVLJICA, od 21. do 23. marca amer. glasb. barvni film "ZGODBA O GLENNU MILLERJU". V petek in soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. uri.

BLED, od 21. do 24. marca amer. barvni cinemascope film "TRIJE NOVIČI V VODNJAKU". V petek ob 20. uri, v soboto ob 17. in 20. uri. V nedeljo ob 14., 16., 18. in 20. uri — dopoldne ob 10. uri matineja.

LJUBNO, 22. in 23. marca franc. film "HEROJI SU UTRUJENI". V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 16. in 18. uri.

"SORA" ŠKOFJA LOKA, od 21. do 23. marca ital. film "DESET LJUBAVNIH PESMI".

"KRVAVC" CERKLJE, 22. in 23. marca amer. barv. film "ROBERTA". V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

TRZNI PREGLED

V KRANJU

Na živilskem trgu v Kranju so bile v ponedeljek naslednje cene: ajdova moka 70, koruzna moka 40—50, koruzni zdrob 40, kuruza 40, kaša 70—80, ješprenj 70, krma za kokoši 40, fižol 45 do 60, krhlji 50, ovec 25, proso 30, orehi 90—100, šaltoka 40—50, čebulček 250—300 din liter; krompir 10, rdeče korenje 40—60, navadno korenje 15, čebula 45 do 60, kisla repa 25—28, sladka repa 8, kislje zelje 35—40, zelje v glavah 25—30, pesa 40, redkev 20—30, jabolka 90—120 din kg; česen 5—7 din kom., zelena 10 do 20 din kom., kolerabe 10 do 20 din kom., kokoši 500 din kom., zajci 350—450 din kom., motovilec 25, špinača 25, regrat 20 din merica; skuta 80—90, surovo maslo 480 din kg, jajca 15—16 din kom., mleko 30, smetana 200 din liter.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V KRANJU

Rodile so: Ljudmila Potočnik, uslužbenka — deklko; Ivanka Novak, delavka — dečka; Romana Gosar, nameščenka — deklko; Minka Thaler, delavka — deklko; Frančiška Demšar, šivilja — dečka; Marija Bozovičar, uslužbenka — dečka; Ivanka Celikovič, delavka — dečka; Veronika Rebolj, san. tehnik — deklko; Ljudmila Tomec, predilka — deklko; Rozalija Brezar, delavka — deklko; Anica Sinkovec, tkalka — deklko; Antonija Kukič, delavka — deklko; Marija Gartnar, gospodinja — dečka; Marija Štirn, delavka — dečka; Ljudmila Krašovec, uslužbenka — dečka; Genovefa Jamnik, gospodinja — deklko; Rozalija Burger, gospodinja — deklko; Angela Bizjak, delavka

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

in nato skozi Voklo, Senčur, Brnike, Cerklje, Visoko, Britof, Predosilje, Kokrico in Naklo nazaj v Kranj. V Senčurju so se jih pridružili še 4 avtomobili in 2 motorista AMD Senčur. Ko so v lepem, sončnem dopoldnevu vsi li skozi vasi, so jih prebivalci v veseljem in zadovoljstvu opazovali in pobirali le-

gorenjske bodice

△ Ko sem ondan paberkoval po Cerkljah in okolici, me je pot zanesla tudi na cerkljanski poštni urad. Pogled mi je obstal na precej veliki skladalnici časopisov. "To je pa gotovo Glas Gorenjske," sem se razveselil in pristopil bliže. Pa je bilo kaj mojega veselja konec, ko sem videl, da so tisti časopisi "Ljubljanski dnevnik". Pri pričel sem začeti tuhtati, kako da ima "Ljubljanski dnevnik" v Cerkljah in okolici toliko naročnikov. Na koncu sva pa le z Revšetovim Lipetom, ki je tistikrat z mano krivoritil po Cerkljah, pravo iztuhtala. Prav gotovo se ima "Ljubljanski dnevnik" za tako veliko zanimanje zahvaliti prav natečaju za izbiro najboljših Slovenke. — "Kako bi bilo, če bi še Glas začel s to prakso," se je zamislil Lipce in se začel gledati v ogledalo. — "Veš Jaka, mi bi pa lahko razpisali v "Glasu Gorenjske" natečaj za izbiro najboljšega Gorenjca." — Pri pričel sem pogruntal, kam pes tace molli. Naj me vrag vzame, če ne bi Lipce poslal na tisti natečaj svoje fotografije. Na uho vam povem, da se od njegove hrbtosti ne bo nikomur zanohtalo!

△ Da je Avto-moto društvo v Cerkljah zelo delavno, ni nobena skrivnost. Tudi s prirejanjem predavanj so zelo agilni in kar je najbolj posebej — predavanja, in teh ni bilo malo, so bila zelo dobro obiskana. Pa boste rekli: prav gotovo je propaganda dobra. Kar Lipeta vpra-

šajte, kako je s to stvarjo! Figo vam bo potisnil pod nos in vam v brk povedal, da so sicer nekateri člani AMD zadolženi za propagando, žal pa so prišli z delom navskriž, pa tudi roke imajo navzven obrnjene, kadar je treba prijeti za delo. Imajo pač srečo, da so tista predavanja dovolj zanimiva, tako da prihitijo obiskovalci kar sami od sebe.

△ Vaščani iz Cirče pri Kranju so hoteli zgraditi poslopje za shranjevanje kmetijskih strojev, pa se je

Lep uspeh Mestnega gledališča Jesenice

Po premieri Millerjeve drame „Lov na čaravnice“

Ob taki monumentalni umetnosti, kot je Millerjeva v drami „Lov na čaravnice“, je že težko kritično ocenjevati vse potankosti uprizoritve. Avtorjeve besede te preveč prevzamejo, beđa in zlo v Millerjevem človeku te pretresa do dna, tista beđa in zlo, ki obstajata menda že tako dolgo, kakor dolgo obstaja — homo sapiens.

Pa vendar je treba zapisati, da sedma premiera v gledališču Toneta Cufarja na Jesenicah zasluži posebno priznanje, ne samo zaradi velikine dela kot takega, ampak tudi zaradi temeljitosti in zavzetosti, s katero se je ansambel lotil dela. Ta vzporednost, ki gotovo ni čisto slučajna, dokazuje, kako važna je za gledališko dejavnost pravilna repertoarna pot in kako škodljivo kvaliteti ter igralski vnaem nevarno je mnenje, naj gledališče služi v prvi vrsti tistem delu publike, ki se hodi sem le zabavat.

Uprizoritev »Lova na čaravnice« je bila poverjena režiserju Bojanu Cebulju. Ze po svojem širšem režiserskem konceptu, kakor tudi po interpretaciji posameznih prizorov, je Cebulj toliko ločil karakterje v drami, da so vse Millerjeve ideje prišle dovolj do izraza, s tem pa, ko je prignal čustveno in psihično doživljanje pri nekaterih osebah (zlasti pri mladih dekletih) do histeričnih izbruhov, je delo približal za naše pojme primitivni, v mistični svet zaverovani miselnosti sedemnajstega stoletja, ne da bi pri tem trpela vsečasnost, tudi v našo dobo segajoča idejnost drame. Pri vsem tem pa predstava ni bila nikjer neokusna ali groteskna; bila je daleč od vsakega karikiranja bogatih avtorjevih misli. Scena, ki jo je prav tako pripravil Cebulj, je bila preprosta, a učinkovita ter je s svojo hladnostjo in simboličnostjo dobro postvarjala težo krutosti, ki je le-

žala na ljudeh. Morda bi bila v zadnjem dejanju, ki se dogaja v ječi, scena lahko bolj realistična, vendar pa tudi ta, skoro nepomembna pomanjkljivost ni motila.

Vsa igralska družba na odru se je to pot zivala v hvalevredno harmonijo, le tu pa tam je prihajala na dan površno življenje in tekstovna nerodnost manj rutiniranih igralcev. Dopršen je bil Marjan Stare kot John Proctor, človek s slabimi in dobrimi lastnostmi, a vendar posebljen v vsega človeškega, kar je v človeku. Bojan Cebulj je kot namestnik pokrajinskega guvernerja prav tako dobro interpretiral Proctorju nasprotni tip. Lik namestnika je Cebulj povzdignil v simbol krutosti ter mu — seveda tudi po avtorjevi za slugi — dal prepričljivi umetniški izraz makiavelizma, ničejanstva, skratka: nečlovečnosti, kot jo vedno prinaša s seboj fanatizem. Franci Pogačnik je v vlogi vaške-

ga župnika igral solidno, medtem ko je Franci Stravs kot prečastiti g. Hale delal vtis, da mu vloga ne leži in se zato ne more dovolj vživeti v problemskost predstavljenih osebe. Tudi Slava Maroševićeva in Marijanca Cebuljeva sta vsaka po svoje ustvarili prepričljivi kreaciji, zlasti pa je med večjimi in dobro zaigranimi vlogami treba omeniti Marico Balohovo kot črno Titulo, Vido Hudnikovo kot gospo Ano Putnam ter Jano Smidovo, ki je to pot z vlogo Abigail Williams napravila korak naprej. V ostalih vlogah so nastopili še Marica Kobentarjeva kot Betty Paris, Tatjana Malovrhova kot Suzana Walcott, Jernej Pogačnik kot Thomas Putnam, Lado Nikolavčič kot Giles Corey, Alma Jeramova kot Rebecca Nurse, Miran Lakota kot Ezekiel Cheever, Teo Lipicer kot ječar Herrick ter Nace Smolej kot sodnik Hathorne.

Uprizoritev drame »Lov na čaravnice« je treba pozdraviti kot eno najboljših predstav v zadnjih letih. Škoda je le, da del publike pri nekaterih reprizah, zlasti prj tisti, ki je bila namenjena dnevu žena, ni pravilno dojel ne dela samega ne truda, ki so ga igralci položili v uprizoritev.

J. S.

filmi, ki jih gledamo

JUNAKI SHERWOODSKEGA GOZDA

To pot so Angleži posegli v svojo zgodovino in vpletli v nasledstvene boje okrog prestola kralja Richarda in njegovega brata Johna tudi legendarnega junaka Robina Hooda. Nič posebnega bi ne mogli povedati o tem »zgodovinskem« filmu, kjer se kot v vseh podobnih primerih zgodovinska dejstva podreajo okusu povprečnega gledalca. Laskavih ocen film v nobenem primeru ne zasluži. Je barvna silkanica, kjer sta hotela scenarist in režiser združiti v filmsko govorico vse tiste izrazne elemente, ki publiko dražijo, razburjajo in zabavajo. V tej zvrsti filmov je filmska zgodba o Robin Hoodu komajda dosegla povprečje. — Ocena: komaj zadostno.

DOBRA ZEMLJA

Dočela zmotno je mnenje filmske publike, češ da filmi, katerih nastanek sega v čas pred letom 1910, po kvaliteti ne morejo konkurirati povojnim filmskim stvaritvam. — Zgovoren primer, ki pobija to trditve, je ameriški film Dobra zemlja, ki ga je po romanu P. Buckove posnel režiser Sidney Franklin (proizvodnja Goldwyn Mayer).

Film Dobra zemlja so predvajali naši kinematografi že pred dvema desetletjema in več, vendar takrat pod naslovom »Krik Vzhoda«. Ko gledamo ta film danes, moramo priznati, da je ta filmska umetnika s svojo pretresljivo zgodbo o ljudeh prerasila okvir časa. Film, ki je zablestel pred 20. leti, blesti še danes in tako bo nemara vse dolejš, dokler bo živel človek — preprosto pa vendar v protislovju in kontraste zamotano bitje. Skratka: filmu bi lahko dali podnaslov »Resnica o ljudeh«.

Tisto, kar daje filmu še posebno vrednost, je mojstrska režija. Režijski koncept je preračunan do potankosti; vsak prizor je doživljeno zase, ki daje v sintezi z ostalimi prizori jasno, prodorno in prepričljivo filmsko zgodbo. In še nekaj: režija in virtuoznost kamere sta se zllili v homogeno celoto. — Glavna igralka Paul Muni in Luise Rainer sta s svojo igro dosegla vrh v iskanju igralskega izraza. Kaj več menda ni moč ustvariti!

Film Dobra zemlja, ki sodi nedvomno med največje dosežke filmske ustvarjalnosti, je treba videti, kajti šele potem si človek lahko ustvari o njem pravo podobo.

Še o delu KUD „Brata Križnar“ na Godešiču

Na zadnjem občnem zboru, ko je Upravni odbor polagal obračun svojega dela za leto 1957, so se v razpravi samokritično lotili tudi nekaterih problemov, ki terejo prosvetno društvo. Med drugim je del kritike izzval tudi članek, ki je bil objavljen v »Glasu Gorenjske« dne 14. februarja pod naslovom »Več smotrnosti in samokritike«.

Da ne bi omenjenega članka napačno tolmačili, je Upravni odbor društva sklenil, da na ta članek nekatero objektivno in nepristransko pripombe; stvar namreč ni bila pravilno prikazana.

»Društvo se dobro zaveda, kako odgovorno nalogo opravlja pri izobraževanju kmečkega in delovnega življa na vasi. V tem smislu usmerja tudi svojo kulturno dejavnost. Vsaka donornamerna kritika nam je dobrodošla in nas vzpodbuja k živahnemu delu. Neobjektivno kritiziranje repertoarne politike, češ da ni v skladu s poslanstvom, ki naj ga opravljajo današnja prosvetna društva, pa našemu društvu pri njegovem delu ni v prid.

Strinjamo se z avtorjem omenjenega članka, češ da ni primerno v društvu pripravljati hkratni dveh premier, kajti v tem primeru je ogrožena kvaliteta uprizoritev. Vendar moramo resnici na ljubo povedati, da so bili prav pisec omenjenega članka in še nekateri mladinci — člani društva, tisti, ki so dali pobudo za istočasni študij dveh iger, čeprav so bili opozorjeni, da takšna delitev igralskih moči v društvu ni niti pametna niti zaželena.

Tudi to ni pravilno, da skušajo nekateri mladinci mimo mladinske organizacije prirejati predstave; tak način dela namreč zelo strogo obsojata upravni odbor mladinske organizacije in velika večina mladine iz Godešiča. Pisec omenjenega članka imenuje ta družbeni pojav »trenje med mladimi in stariimi«. Če smatramo za »trenje« to, da zastopa upravni odbor navedeno stališče, tedaj pripominjamo, da ne bomo nikoli dvomili, da bi kdorkoli v delo društva vnašal nazore, ki so tuji naši družbeni stvarnosti.

Pri kulturni dejavnosti društva se zelo aktivno udeležuje mladina. Zategadelj gre mladinski organizaciji iz Godešiča tudi vsa pohvala. Prepričani smo, da bo mladina s svojo napredno miselnostjo dala društvu svoj pečat, prav gotovo pa ne takega, kot bi nekateri želeli.

KUD »Brata Križnar« je za svoje dolgoletno poirtvovalno delo in za uspehe, ki jih je doseglo v kulturni dejavnosti in pri pre-

vzgoji delovnega človeka prejelo lani od ObLO Škofja Loka odlikovanje, kar je še en dokaz uspešnega dela. Zato bomo tudi v bodoče vodili društvo po tej poti in želimo, da se nam pridružijo vsi, ki dobro mislijo, saj bomo le na ta način kos morebitnim napakam, ki utegnejo spremljati naše delo.

Upravni odbor KUD »Brata Križnar« Godešič.

S slikarske razstave v kranjskem muzeju

TOULOUSE LOUTCREC: Gospod v kavarni

Novice s knjižne police

Teden za tednom se nabirajo na knjižni polici nove knjige. Med njimi je iz zadnjega časa najpomembnejše zbrano delo Slavka Gruma, pod naslovom GOGA.

Slavko Grum zavzema v slovenski književnosti med obema svetovnima vojnama svojevrstno mesto. Med objavljeno prozo in dramatikjo je drama Dogodek v mestu Gogi, ki ga je za avtorjevega življenja doživelo mnogo nasprotovanj pa tudi priznanj, gotovo najpomembnejši tekst. Prikazuje brezizhodnost življenja med obema vojnama, je silen krik, obtožba in prošnja za človeka, ki tava brez rešne poti. Vse

njegovo delo je prežeto z željo, prikazati človeka v njegovi pravi podobi, in vsem tistim človeškim, ki je za posameznika značilno.

V Celju je izšel Aškerčev zbornik, ki bi moral po prvotnem načrtu iziti ob proslavi stoletnice rojstva Antona Aškerca 1958, a se je nekoliko zakasnil, s tem pa samo pridelal na svoji dognanosti in po-membnosti. Obsežna knjiga je vredna vse pozornosti, ker ima mnogo novega. Zbornik obsega več člankov, mnogo zanimivih zapiskov in obilo raznovrstnega gradiva o pesnikovem življenju, domu in rodu, pri-

naša razpravo o vrednotenju pesnikovih balad in romanc in objavlja del njegove korespondence, zaključuje pa ga podrobna bibliografija za obdobje 1937—1957 z dopolnili za obdobje pred 1937. Bibliografija pa je preobtežena, ker navaja množico ponatov skorre enih in istih Aškerčevih pesmi po vseh mogočih šolskih čitankah in berilih, nasprotno pa pogrešamo brošuro, ki jo hrani naša Studijska knjižnica: Die letzte Wacht. Dramatische Szene. Nach der gleichnamigen Ballade von Anton Ašker. von Richard Batka. Musik von Friedrich Schirza. Prag 1905. 15 strani male osmerke. Kljub temu bo zbornik s pridom uporabljal vsakdo, ki se zanima za našega prvega pesnika balad in romanc. S. B.

S KNJIŽNEGA TRGA

O zadnjih knjigah založbe „Lipa“ v Kopru

Ko se je pred sedmimi leti vključil v slovensko založništvo tudi Koper, si nismo mogli misliti, da bo postala ta založba v nekaj letih kulturno in komercialno vredna vrstnica založb v Ljubljani, za katerimi je več kot polstoletna tradicija organiziranega založniš. dela. Založba »Lipa« se bliža že svoji stoti knjigi, ki jo bo verjetno izdala že letos.

Ze površen pregled založniškega kataloga nam kaže, da posveča založba »Lipa« domači knjigi, novim izdajam in ponatisom, hvalevredno pozornost. Od, v letih 1956 in 1957, izišlih 30 knjig, je bilo kar 19 slovenskih del, v pripravi in pred izidom je 20 knjig in od teh ena tretjina domačih! Med domačimi avtorji srečamo poleg znanih imen (Cankar, Jurčič, Bovek, M. Kranjc, Slodnjak i. dr.) tudi mlajše avtorje, posebno pa pesnike.

V »visoki sezoni« trgovine s knjigami, ki je ob koncu in začetku leta, so izšle knjige, o katerih bomo spregovorili nekaj besed in opozorili nanje naše bralce. Med njimi sta dve izvirni deli in trije prevodi.

Z ljudsko povestjo z gorenjskih planih »Lovčeva hča« se nam je predstavil Tone Svetina, gozdar in lovec z Bleda. Posvetilo na čelu knjige: »Očetu in dedu, ki sta me vpeljala v skrivnosti narave, in sinu, da bi hodil po naših sledih,« nam nakazuje vsebino knjige, ki je prežeta ljubezni do planin nad Bohinjskim jezerom.

Nato sledijo tri knjige prevodov: K. Čapka »Stopinje«, Pratorlinijev »Junak našega časa« in A. R. Evansa »Pohod severnih jelenov«. — »Stopinje« so prva zbirka Čapkovih novel, ki jih je zbral in prevedel Janko Liška. V knjigi je 24 novel, ki zaradi vsebine, svojevrstnega načina pripovedovanja in včasih celo detektivske napetosti pritegnejo bralca. Evansova knjiga pa je namenjena odraslim mladim bralcem, pa tudi širokemu krogu beročega občinstva, ki ga bo pritegnil opis življenja v deželah na Aljaski in v severnih predelih Kanade.

In še Pratorlinijev roman, ki je v vrsti sodobnih literarnih del povojne Italije, s katerimi smo se zadnje čase seznanili. Avtorja imenujejo italijanskega Gorkega. Njegov svet so mali ljudje fašistične in pofašistične Italije, v katerih živi še nepremagana »ideologija«. Tak je tudi izgubljen mladič Sandro, ki od zanešenosti za premagano »ideologijo« najde pot v lahko izživljanje in ki nazadnje pade na dno pokvarjenosti in v zločin. Na tem mestu bomo zadnjo knjigo samo omenili. To je Marjana Kozine poljudno delo, s katerim želi uvesti že nekoliko izkušenega poznavalca glasbe, v njen globoko zajeti svet. Avtor je napisal to delo zato, da bi

pomagal približati glasbo in v prvi vrsti tiste stvaritve v glasbi, kjer govori poslušalcu samo glas instrumenta (simfonije, komorna glasba itd.), tistim, ki sicer že imajo za to nekaj osnov, in pa onim, ki so brez njih. Na koncu naj omenimo še dve izvirni knjigi, ki sta pri »Lipi« sicer že prej izšli. Ena je Vasje Ocvirka roman iz najtežjih dni partizanstva, iz roške ofenzive 1942, katerega je imenoval z besedo, ki je bila pri partizanih tako proslula — »Hajka«.

Kot 50. knjiga »Lipe« pa je izšel Mimi Malenškove roman o Primožu Trubarju, ki je kot »plamenica« zasvetil v sloven-

sko duhovno življenje. To je obsežna knjiga z lepimi opisi iz življenja ustanovitelja slovenske književnosti. Vsebinsko se deli roman v tri dele: mladost in šole, Trubar kot katoliški župnik, ki išče pot iz neustreznih razmer katolištva, in njegov prestop v protestantizem in književno delo, ki ga je opravljal tudi s posebno vero v svoje ljudstvo. Škoda, da je prav ta dal kljub 54 stranem knjige, ki se lepo in nič preučeno bere, vendarle nekoliko preskrop. Toda to delo se bo uvrstilo med tiste naše knjige, ki odkrivajo bralcu v prikupnem načinu podajanja vrednote dobre in bogate knjige. B. GERLANC

Dramska sekcija „Svobode“ Primskovo se je zdramila

Po skoraj triletnem molku so igralci dramske sekcije Svobode s Primskovega pri Kranju pred kratkim spregovorili. V režiji Franceta Trefalta so namreč naštudirali komedijo Pesem s ceste.

Ne bi razglabljal o vsebini te komedije in o repertoarni politiki. S tem skromnim poročilom bi rad le povedal, da so igralci to pot presenetili s solidno igro. Za to, kar so ustvarili, pa je bilo potrebno trdo delo, prežeto z nemajhnim idealizmom. Režiser jih je z večjo roko pripeljal do premiere, ne da bi zabeležil kakšne posebne spodsrdjaje, ki so tako značilni za komedije.

Posebno razveseljiva je ugotovitev, da so igralci besedilo brezhibno obvladali; šepetaleca sploh niso potrebovali. To dokazuje, da je režiser zelo odločno zarezal v rakavo rano amaterskih predstav, kjer je šepetalec »glavni igralec«.

Nadejamo se, da bo dramska sekcija še globlje zaorala v ledino, katere se je s tolikšno prizadevnostjo lotila. S tokratno

uprizoritvijo pa so igralci dokazali, da je uspeh moč doseči le z resnim delom, seveda pod vodstvom dobrega režiserja. S. A.

TUDI V KRANJU OBČINSKI SVET SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

V sredo, 12. marca, je bil v Kranju ustanovljen občni zbor Občinskega Sveta Svobod in prosvetnih društev. To novo ustanovljeno kulturno-prosvetno institucijo, ki bo združevala 5 Svobod in 14 kulturno-prosvetnih društev, bo vodil 17-članski upravni odbor.

Ob tej priložnosti je razprava zabeležila tudi prve pobude, ki bodo nedvomno ugodne vplivale na pozitivno kulturno-prosvetne dejavnosti v kranjski občini. — Dne 17. in 18. maja naj bi bila v Kranju občinska revija kulturno-prosvetne dejavnosti, na kateri naj bi nastopili pevski zbori, orkestri, godbe in baletne skupine. S.

Še o reviji pevskih zborov ODGOVOR NA PRISPEVEK L. T. V 18. ŠTEVILKI „GLASA GORENJSKE“ na Jesenicah

Vsem ni mogoče ustreči. Pisec članka »Še o reviji pevskih zborov na Jesenicah«, ki je bil objavljen v 18. številki »Glasa Gorenjske« vprašuje, čemu je bila objava doseženih točk v dveh časopisnih poročilih različna. Nastopajoči zbori so bili ocenjeni s skupnim številom doseženih točk organizacijske, strokovne komisije in komisije iz občinstva. Takšno ocenjevanje pa je takoj po objavi rezultatov izzvalo precej kritike. Glasbeni svet pri Svetu Svobod in prosvetnih društev občine Jesenice je o zadevi razpravil in ugotovil organizacijsko napako v tem, da so pri ocenjevanju nastopov upoštevali tudi organizacijske točke. Da bi bilo zadoščeno vsem,

je »Glas Gorenjske« priobčil drugi prispevek s točkami, ki so jih zbori dosegli na reviji. Polemik o glasbeni reviji na Jesenicah naj zaključimo s poljasnilom, da je bil glavni namen revije: poživiti glasbeno dejavnost v jeseniški občini, obnoviti nekatero pevsko in godbene odseke ter dati predvsem priznanje in vzpodbudo tistim ansamblom, ki se bore z začetnimi težavami. Zato naj bi bili ansambli ocenjevani le po doseženih organizacijskih točkah. Po poznejšem sklepu pa so ocenjevali tudi nastope same, kar je izmalilo revijo v nezaželeno tekmovanje. Kljub nekaterim organizacijskim napakam, ki so dobra šola za bodoče, pa lahko mirno rečemo, da sta obe reviji lepo uspeli. U.

družinski pomenki

Enakovredna živila lahko zamenjamo

Živila lahko med seboj zamenjamo, ne da bi škodovali organizmu. Kako to napravimo, preberite v naslednjih vrsticah! Vsaka gospodinja bo po tej tabeli lahko tudi izračunala, kaj se ji najbolj izplača kupiti.

Kritičnost naj botruje željam

Metka si že od nekdanj želi močno izrezanih in ozkih oblek, takšnih, kakršne vidi v modnih časopisih ali pa tudi na filmskem platnu. Ko pa ji je šivilja napravila obleko po njenih željah, Metke nihče ni pohvalil. Tudi sama je spreviedela, da je presuha za takšen kraj, zato si je omislila bolj priklupno, preprosto obleko z zaprtim ovratnikom in bogato nabranim krilom.

Sonja je majhno 'dekle polnih oblik. Tudi ona je pri izboru modela pogrešila v svojih željah. Široko krilo ji vse preveč poudarja širino bokov, zato ji je šivilja svetovala dvodelno obleko z ravno jopico, ki lepo zakrije vse obline. V prihodnje se bo Sonja izogibala tudi širokih pasov.

Mira rada nosi velike ovratnike in žepne ter široke pasove. Ker pa je zelo majhna, takih oblek v svoji garderobi ne bo smela več imeti. Njeni nizki postavi se namreč najboljše prilagajajo preprosti podolžni kroji, ki jo napravijo višjo.

I. Medsebojna zamenjava živil živalskega izvora:

100 g mesa brez kosti glede beljakovin odlično nadomesti:
100 g drobovine,
100 g ribe brez kosti,
2 jajci,
pol litra mleka ali ustrežna količina mlečnih izdelkov (sir, kisle mleko).

II. Medsebojna zamenjava mlečnih izdelkov

250 g mleka lahko zamenja:
120 g konserviranega mleka brez sladkorja,
80 g kondenziranega sladkega mleka,
30 g mleka v prahu,
125 g kislega mleka ali mladega sira,
200 g jogurta,
100 g mladega belega sira,
40 g skute,
30-40 g trapista, ementalerja itd.

III. Medsebojna zamenjava maščob

100 g surovega masla lahko zamenjamo s:
100 g živalske masti,
85 g olja,
100 g margarine,
120 g sveže slanine.

Zamenjava kalorično enakovrednih močnatih jedi:

100 g kruha lahko nadomestimo s:
70 g moke,

DRUGA ŠTEVILKA "SODOBNEGA GOSPODINJSTVA"

Februarska številka "Sodobnega gospodinjstva" prinaša poročilo o prvem konservirnem centru v Sloveniji. Zanimiv je članek o aluminijastih ovojih, v katerih lahko hranimo vroče in mrzle jedi. Tisti, ki želijo urediti lepše stanovanje, bodo našli v vsaki številki revije za to nekaj nasvetov. Ta številka prinaša nekaj osnutkov pisalnih mižic, ki so ustrezne za mestno in podeželsko stanovanje. Nadalje je v reviji članek o uporabi sintetičnih pralnih sredstev za pranje različnih tkanin, o kuhanju živil, o neprekuhanem pastiliziranem mleku itd. Kot vsaka številka ima tudi ta navodila za pripravljane različnih jedi, za pletenje, šivanje, nekaj nasvetov za delo na vrtu, članek o posodi za mleko in druge drobne zanimivosti.

"DIETA PRI LEDVIČNIH IN SRČNIH BOLEZNIH"

Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani je pred nedavnim izdal tudi knjigo "Dieta pri ledvičnih in srčnih boleznih". Zdravstvena navodila je napisala dr. Majda Mazovec, praktična navodila z recepti za prehrano bolnikov pa Zofka Keržič-Požnelova. V knjižici je zdravnica povedala nekaj o značilnostih bolezni, o načinu življenja bolnikov in osnovna navodila za njihovo prehrano. Drugi del knjižice je namenjen izbiri živil in pripravljanih jedi za bolnika. V knjižici je okoli 200 receptov, s čemer so hoteli zagotoviti pestrost dietne prehrane. Knjižica stane 180 dinarjev.

~~~~~

Tudi Zdenka je šele zadnje čase našla svoj slog. V život je polna, precej velika, zato ji lepo pristoji princesa kroj. Oblek z nabranim zgornjim delom in širokimi rokavi se bo odslej izogibala, pa tudi pasove bo izbirala le ozke.

70 g biskvita,
70 g testenin,
75 g riža,
75 g zrnate zelenjave (fižola, graha, leče),
350 g krompirja (brutto težine),
150 g kostanja,
90 g sadja (sliv, smokev).

Kako ravnamo z mešalcem?

Dva jedilnika, ki ju hitro pripravimo z mešalcem

Mešalec ali mixer je zelo uporaben gospodinjstvi pripomoček. Zlasti je potreben pri pripravi hrane za bolnike, za starejše ljudi in za dojenčke.

V naših trgovinah dobimo dve vrsti mešalcev: na vodni pogon — hidromix in električni mešalec, ki ga izdeluje domača tovarna »Niko« v Železnikih. Prodajajo pa tudi uvožene, ki se po kakovosti ne razlikujejo od domačih, so pa znatno dražji.

Pri pripravi hrane v mešalcu moramo paziti na naslednje:

1. Vsa živila, oziroma dodatke, ki jih bomo potrebovali, moramo imeti v bližini mešalca, že očiščene in pripravljene, ker je delo z njim zelo naglo.
2. Trdnjše tvarine je treba najprej razdrobiti in to z nekoliko vode, nato dodajamo šele mehkejšo tvarino in tekočino.
3. Pri pripravi zelenjavnih jedi je treba naliti v mešalec najprej nekoliko vode.
4. Za pripravo točene smetane je treba mešalec vključiti le kratek čas.
5. Ne smemo ga imeti v pogonu dlje časa brez prestanka. Vključujemo ga le po eno do dve minuti, kar zadostuje, da se hrana razdrobi in razmeša.

Navajam dva primera preprostih in cenjenih jedilnikov, ki jih pripravimo z mešalcem.

I. Paradižnikova juha — (v času, ko ni svežih paradižnikov pa juho »Argo«.)
Za paradižnikovo juho potrebujemo: 500 g paradižnikov, 1 čebula, 50 g maščobe, 1 l vode, surov krompir, sol, paprika, malo sladkorja in jušnih začimb.

Paradižnike in čebulo razrežemo in dušimo na maščobi. Krompir zrežemo na koščke in ga z dušeno mešanico v mešalcu zdrobimo. Dodamo tudi nekaj vode. Nato damo mešanico v ostalo vodo, začimimo in prevremo.

Kot glavno jed imamo mlečen riž, prelit z jabolčno čežano. — Za čežano potrebujemo: surova, olupljena jabolka, zrezana na krljce, malo limonine lupine in soka in sladkorja po okusu, (za odrasle lahko curek ruma) ter malo mlačne vode ali mleka — toliko, da so jabolka pokrita s tekočino do 3/4 višine. Mešamo približno eno minuto.

II. Jetrna juha: 150 g telečjih jetrc, 100 g moke, 1 čebula, 1/4 l vode, malo naribane limonine lupine, majaron, sol, 1 l vode, 50 g maščobe, zrezan zelen peteršilj. — Jetra (malo narezana), moko, čebulo (tudi narezano) in 1/4 l vode mešamo v mešalcu 2 minuti. Maso damo v 1 l vode, začimimo in kuhamo 5-10 minut. Nazadnje dodamo še sesekljan zelen peteršilj. Namesto moke lahko damo surov, na koščke zrezan krompir, ki se zdrobi skupaj z jetri.

Glavna jed: Krompirjevi rezki z jabolčno čežano ali s solato: 2 jajci, 1 kg surovega krompirja, sol, mala čebula, 150 g moke, maščoba za pečenje. — Krompir umijemo, olupimo in zrežemo na koščke. Nato damo v mešalec 1 jajce, polovico krompirja in začimbe. Mešamo, da se krompir zdrobi. Na isti način pripravimo še drugo polovico krompirja. Nazadnje v vso maso zamešamo še moko, z žlico oblikujemo hlebčke in zapečemo na vroči maščobi.

Delavec Ivan Močnik se je pred nekaj meseci z družino vselil v lepo stanovanje v novem bloku. V prijetnem domu se posebno dobro počutita Tinček in Jožek. Lahko se igrata po mili volji, saj ni več sitne gospodinje, ki ni »prenesla« otroškega živčava. V tesni kletni sobici sta imela otroka prej le malo prostora za igranje, na vrt pa brez maminega nadzorstva nista smela.

Zdaj, ko Močnikovi ne stanujejo več v Rekarjevi hiši, je nekdanja gospodinja mnogo prijaznejša z njimi. Celo na obiske prihaja, odkar je tovariš Močnik predsednik sveta za obrt pri občinskem ljudskem odboru.

Gospa Rekarjeva se je kot žena premožnega obrtnika vedno prištevala med uglednejše meščanke. Zahajala je

le k »boljšim familijam«, med katere je zadnje čase uvrstila tudi Močnikove. Tinčeku in Jožeku prinaša celo darila in vsakokrat hvall njuno pridnost. Tovarišici Močnikovi ob svojih obiskih rada pokroviteljsko svetuje, kako naj razmesti pohištvo, kakšne zavese naj kupi ipd. Le-ta njenih nasvetov občajno ne upošteva, ker ima stanovanje opremljeno skromno in ne kupuje dragih malenkosti. Njena nekdanja gospodinja pa obožuje drage predmete. Vse vrednosti samo z denarjem. Se hčerko je omožila z osemnajstletimi leti samo zaradi tega, ker je bil njen ženin dobro situiran. Če le more, pripoveduje o njenih številnih oblekah, lepem stanovanju in slično, le o njenem osebnem zadovoljstvu nima besed.

Tovarišica Močnikova je svoji obiskovalki pred kratkim omenila veselo novico, da bodo v njihovem bloku kupili pralni stroj.

»Nikar ne perite skupaj z vso sodro, ker bo vedno preprič,« ji je odgovorila na to Rekarjeva. Predlagala je, naj si od njenega moža izposodi nekaj denarja za nakup lastnega pralnega stroja. Te ponudbe pa Močnikova ni sprejela.

»Zadovoljna sem, da bo v hiši en stroj, ki ga bomo lahko vsi uporabljali,« je izjavila.

Gospa Rekarjeva je bila zaradi teh besed užaljena in še tisti večer je o vsem obvestila prijateljico.

»Z Močnikovo je pa res križ,« je začela. »Nikoli se ne bo znala obnašati med boljšimi ljudmi. Toliko truda me je stalo, ko sem jo privajala na dober okus in jo seznanjala s prijatelji, pa vse zaman. Vidi se ji, da nima prave vzgoje, sicer bi se naučila vesti tako, kot se spodobijo v boljših familijah,« je poudarila.

Tovarišica Močnikova pa dobro ve, da je med njo in Rekarjevo prepad, ki ga ne bo mogoče premostiti. Vendar ji ni žal za to. Dokler bo Rekarjeva oboževala le denar in dobre familije, bosta ostali tujki kot sta bili doslej.

RECEPTI

JEDILNIK

KOSILO: Ohrovtove klobasice v omaki
Krompirjeva solata s hrenom
Rožičeva potica
Sadni sok

VEČERJA: Testenine s sirom
Radič s fižolom

Ohrovtove klobasice v omaki: 10 lepih ohrovtovih listov, krop. Nadev: 3 dkg masti, čebula, osminka litra riža, 15 dkg kuhanega ali pečenega mesa, ščep popra, sol, zelen peteršilj, 1 jajce. Omaka: 5 dkg masti, 1 žlica paradižnikove meze, sol, 1 dl kisle smetane.

Oprane ohrovtove liste polijemo s krompom. Ko se zmehčajo, jih dobro cedečimo, nadenemo, zvijemo, liste na končeh zapognemo, naložimo klobase drugo poleg druge v kozico, prilijemo zajemalko tople vode in dušimo. Nato prilijemo omako in ponovno prevremo. Nadev: Na masti prepražimo sesekljano čebulo, dodamo riž, prilijemo nato malo tople vode in na pol zdušimo. Nato dodamo zmleto meso, dišave in jajce ter dobro premešamo. Omaka: Na masti prepražimo moko, še svetli prilijemo paradižnikovo mezo, malo zalijemo z vodo, osolimo, dobro prevremo, nakar dodamo še smetano.

Krompirjeva solata s hrenom: 1 in pol kilograma krompirja, sol, 1 dl vroče juhe, 1 čebula, kis, olje, korenina hrena.

Krompir skuhamo, olupimo, ga zrežemo na rezine, osolimo in prilijemo vročo juho. Rahlo primešamo sesekljano čebulo, kis in olje. Nazadnje dodamo nariban hren.

Rožičeva potica: Testo: 40 dkg moke, 2 dkg kvasa, četrt litra mleka, 4 dkg margarine, 6 dkg sladkorja, sol, 1 jajce, limonina lupinica. Nadev: četrt kilograma rožičeve moke, 2 dl vrelega mleka, 2 žlici drobtin, 3 žlice sladkorja, za oreh margarine, limonina lupina.

Testo: Presejani moki dodamo vzhajan kvas, v mleku stopljeno maščobo, sladkor, rumenjaki, sol in dišave. Stepamo tako dolgo, da se loči od sklede in kuhavnice, nato testo potresemo z moko in ga pustimo vzhajati. Končno ga razvaljamo v pravokotnik, namažemo z nadevom, zvijemo in položimo v dobro namaščen glinast model. Pustimo ponovno vzhajati, nakar ga namažemo z beljakom in pečemo 45 minut. Nadev: Rožičevo moko polijemo z vrelim mlekom, dodamo krušne drobtine, sladkor, margarino in dišave ter dobro premešamo.

Testenine s sirom: Slan krop, 1 drobna čebula, 1 juhan kocka, sol, 40 dkg testenin, 10 dkg sira, 3 dkg surovega masla.

V slani vodi približno 5 minut kuhamo čebulo in kocko juhana. Nato čebulo odstranimo in v isti vodi skuhamo testenine. Kuhane splaknemo z mlačno vodo, jih postavimo na toplo in potresemo s sirom ter z raztopljenim surovim maslom, nato jih serviramo.

Radič s fižolom: četrt kilograma radiča, četrt kilograma fižola, 3 žlice olja, kisa po okusu, sol.

Očiščenemu in opranemu radiču primešamo slan fižol. Vse skupaj zabelimo z oljem in kisom in po okusu osolimo.

Za krajše zimske večere

ŠTEVILČNICA

1.	13	14	1	17	11	7	9
2.	9	12	17	7	11	1	14
3.	11	12	17	7	11	1	14
4.	13	1	16	14	12	10	1
5.	9	14	12	9	12	3	7
6.	9	12	14	12	16	1	11
7.	14	1	6	1	11	7	11
8.	11	4	1	13	4	10	8
9.	8	1	10	12	17	4	2
10.	13	14	12	5	4	15	12
11.	13	14	12	16	12	16	7

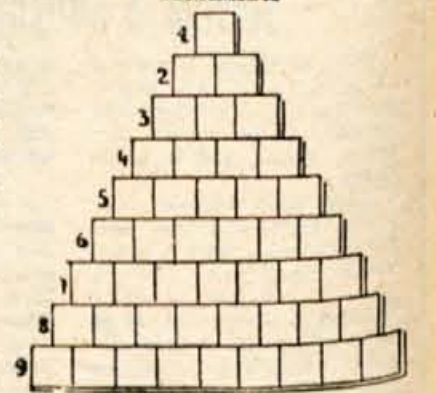
Besede pomenijo: 1. jurist, 2. predhodnik »Glasa Gorenjske«, 3. časninar, 4. potujoča straža, 5. aligator, 6. nekdanji naziv sedanjega SD Triglav iz Kranja, 7. najslavnejši virtuoz na violini, 8. mesto v Italiji, 9. vrh v Julijskih Alpah, 10. akademski naziv, 11. pralnik.

REŠITVE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Piramida: 1. a, 2. as, 3. pas, 4. past, 5. stepa, 6. presta, 7. spretna, 8. presnetta, 9. neprestan.

Številčnica: 1. kolar, 2. Potokar, 3. Karpati, 4. protokol, 5. kolomaz, 6. sklopka, 7. Kleopatra, 8. Klinar, 9. Rattitovec, 10. strupena.

PIRAMIDA

Besede imajo naslednji pomen: 1. ime črke, 2. grška črka, 3. povrtnina, 4. vreča voda, 5. večji kraj na Gorenjskem, 6. posnema, 7. dotoka, 8. prijamra, 9. pregrinjalo.

Razgovor s 84-letnim železarjem na Jesenicah

Oče in 3 sinovi - skupno 160 let v Železarni

Peter Gluhar se je sprva skoraj prestrašil. Saj je pa bilo res nekoliko presenetljivo. Nepriznava se je pred njegovim domom v Slivnici pri Celju ustavil lep avto in rekel so mu, da ga bodo odpeljali naravnost na Jesenice.

Počasi je razumel. Na svečanost starih, zaslužnih železarjev. Kolektiv Železarne je poslal ponj. Redki so bili primeri, da bi se v svojem skromnem, trdem življenju vozil s takim avtom.

Slovesnost v njegovih, starih Jesenicah, v Železarni ni bila bučna, bila je skromna, toda lepa. Zbralo se je mnogo delavcev, ki so dolga dolga leta prebijali martinovke in izpod rokava opazovali sršeče iskre, delavcev, ki so desetletja z velikimi kleščami grabili za razbeljeno železo, natovarjali težko pločevino.

Med njimi je bil 84-letni Peter najstarejši. Nad 20 let je že preteklo, odkar je v tovarni dvignil zadnjo plačo. Potem si je izbral mirno Slivnico na Štajerskem za počitek po skoraj 38 letih nepretrganega dela v Železarni. Res je bil Peter najstarejši, toda na tej slovesnosti ni bil sam iz rodbine. Razen njega so bili tam tudi njegovi sinovi Matevž, Anton in Peter, kajti ko se je stari Peter končno umaknil izpred martinovke, so na njegovem mestu ostali še trije sinovi. Z večjo ali manjšo razliko imajo danes vsi, oče in trije sinovi, po 40 let nenehnega dela v Železarni, skupno 160 let. In kar je posebej zanimivo: vsi sinovi so bili žerjavovodje.

Obisk za Graščino

Predno je stari Peter odpotoval nazaj z Jesenic, smo ga posikal pri sinu Antonu za Graščino, kjer se je zadrževal. Široka pleča in še danes bistre, jasne oči so dokazovale nekdanjo silo tega železar-

ja. Edino sluh mu je delno opešal, toda na počasno in razločno vprašanje je takoj odgovarjal brez zadrževanja.

«Da, 1899. leta sem začel delati v Železarni,» je povedal možak in podprl brado z močnimi, koščeni rokami.

«Kateri so, očka, vasi najtežji ali pa najlepši spomini na delo v Železarni?»

Rahlo se je nasmehnil, oči so se mu mladostno zasvetile in že je bil zbran:

«Vidite tu» — je pokazal levo roko, kjer ima tri prste odrezane do polovice. «Grmada naložene pločevine se je nekoč usula name. Odsekalo mi je prste, odtrgalo kos stegna in peto na nogi. Pol leta sem se zdravil.» Nenadoma se mu je glas ustavil in nekaj bolešnega je bilo videti na licu. Toda le za hip. «Potem pa se je začelo težko življenje,» je nadaljeval počasi. «Za težko delo nisem več bil. Zaposlili so me za nočnega čuvaja. Prej sem zaslužil tudi 100 kron na mesec, čeprav sem delal 12 ur. Potem pa samo 60 krajcarjev na dan. Doma pa 14 otrok v eni sami sobi! In zmeraj nočna, samo nočna služba od 1902. do 1936. leta.»

Kaj bi se pritoževal?

Ob tem pripovedovanju so se vsilile misli na današnje zakone o nočnem delu, o skrbi za družine s številnimi otroki, skrbi za ponesrečence na delu.

«Ste bili kaj bolni?»

«Nikdar,» je odvrnil hitro, brez pomisleka. Potem pa se je pogladil po licu, pogledal skozi okno na zasnežene stare strehe in popravil: «Ja, čakajte! Enkrat sem bil hudo slab. Tokrat nisem šel na »šiht«. Nekdo mi je moral pregriziti vino. Drugače nisem nikdar zamudil, nikdar iskal zdravnika.»

Vprašanj ni bilo več. Beležnica in svinčnik nista bila več potrebna. Razgovor se je spremenil v prijetno domače kramljanje. Peter je še in še govoril o težkem delu svoje dni, ko so priznavali le močne roke in široka pleča, o svoji nizki plači, o nočnem delu in težkem življenju družine.

«Se niste pritoževali?»

Naivno je bilo to vprašanje, vsaj za očka, ki je bil vajen takratnega življenja. «Kam naj bi se pritožil?» je dejal kratko in s tem povedal razliko o skrbi za človeka pred 60. leti in danes. «Danes je vse drugače,» pravi nato. «Vse na škrpice, dvigala, vse zavarovano in urejeno.» Nater v železarno ni šel pogledat, kot je dejal. Toda že na zunaj vidi velike spremembe. Visoki novi kauperji, novi od-

PETER GLUHAR

delki in zlasti skrb za delavca. Ginjen je bil, ko je pripovedoval, kako so ga prišli iskat z avtom, kako so mu čestitali, mu izročili lepo diplomo in nagrado. Potem, kot da mu je zmanjkalo sapa. Ne! Le nekaj se mu je zalesketalo v očeh. V širokih prsih, ki so se skozi 40 let dela utrjevala ob železu in jeklu, je ostalo še veliko prostora za nekaj mehkega, toplega, ob današnjem moralnem priznanju njegovega dela in dela njegovih naslednikov: sinov in vnukov, ki nadaljujejo tradicijo starega očka, železarja Petra.

K. M.

KZ Dovje-Mojstrana postaja organizator kmetijske proizvodnje

Kmetijska zadruga Dovje-Mojstrana je imela prejšnjo nedeljo svoj redni letni občni zbor. Udeležba na zboru je bila zelo zadovoljliva.

Občni zbor je sprejel gospodarski načrt ter rešil nekatere probleme zadruga. Največja skrb zadruga bo letos pašnik Belo polje, ki se bo postopoma spremenil v gospodarski obrat na ta način, da se bodo na pašniku uvedle čredinke in izvršila adaptacija hleva, da bo možna skupna molža. V pašništvu na tem področju živi že desetletja tiha združna kooperacija, dati pa ji je treba organizacijsko gospodarsko obliko.

Kolikor bo Občinski ljudski odbor Jesenice izdal dovoljenje za čiščenje pašnikov, bo zadruga iz izkupička od prodanega lesa gradila hlev na planini Rožci.

Zadruga bo vršila poizkusno gnojenje z umetnimi gnojili. Nadalje so se v zadrugi uvedli družinski deleži. Občni zbor pa je tudi prve že sprejel ter jih izvolil v upravo in pospeševalne odbore. Sprejeti so bili tudi poslovniški pospeševalni odseki, tako da se v zadrugo oziroma v zadrugo upravljanje zajame kar največ zadržnikov.

Ker so bili stroji, zlasti kosilnice, slabo izkoriščene, bo zadruga le-te pogodbeno dajala zainteresiranim zadržnikom v uporabo proti odškodnini ter na ta način uvedla strojne skupnosti. Strojno skupnost tvorijo tudi člani iz oddaljene vasi Radovne, ki že več let uporabljajo bencinski motor, letos pa se jim bo dodelila še mlatilnica. Zadruga je tudi ukinila eno trgovsko poslovalnico.

Vsi udeleženci občnega zbora ugotavljajo, da z upanje v zadrugo raste, naraslo je članstvo, naraslo so hranilne vloge, kakor tudi posojila zadržnikom, živina se kolektivno zavaruje, mlečnost pri kravah je znatno narasla, ustanavljajo se strojne skupnosti, najtežje naloge pa imata pospeševalna odbora za gozdarstvo in pašništvo.

Fz

Vzdrževanje ne izda mnogo

Cesta Domžale-Duplica je ena najprometnejših v kamniškem okolišju, saj mora prenesti vsak dan nad 2000 ton obremenitve. — Razumljivo je, da ob takem prometu nobeno vzdrževanje ne pomaga k dobremu stanju cestišča. Ker gre cesta skozi naseljene kraje, je že s higiensko stališča potrebno, da dobi čimprej asfaltno cestišče.

KAMEN spotike

VSE GRE POD CESTO

Na nasprotni strani ceste pri Kmetijski zadrugi v Lescah, prav tam, kjer je tudi avtobusno postajališče, je slika takaka. Oglasa

deska, ki ni za Lesce nič kaj lična in prometno znamenje na vrhu klanca proti železniški progi, se vse bolj nagibata pod cesto. Tudi tu velja isti zaključek — malomarnost, ki bi jo le kazalo odpraviti, preden bosta obe tabli na tleh.

KOLI RES PRECEJ ZDRŽIJO!

Ob cesti od Lesca proti Hlebcam je telefonski drog na levi strani ceste že dlje časa podprt kar z navadnima koloma. Vaščani, ki

smo jih povprašali, so nam povedali, da je takole približno že en mesec. Dobro, da kola toliko vzdržita, sicer...

Prav gotovo pa vsega tega ne moremo imenovati drugače kot — malomarnost. Upajmo, da bodo popravili, preden se bo vse skupaj zrušilo.

NA BLEDU JE, NA BLEDU NI...

● Ob glavni cesti, ki vodi okrog jezera, se posebno ob deževnih dnevih in pri odjugu ruši kamenje na cesto ter ogroža mimoidoče. Prav bi bilo, da bi zavarovali cesto in promet na njej.

● Tudi prehod skozi predor na glavni cesti v Milno ni brez nevarnosti, posebno za pešce, ker se pozimi lomijo s stropa predora ledene sveče, pa tudi kamenje se kruši. Ali bi se ne dalo pod stropom nabiti deske?

● Prodaja kino vstopnic je na Bledu dokaj mučna zadeva za čakalce v vrsti, ker ni nobenega reda. Dolžnost uprave kina bi bila, da bi poskrbela za red pred blagajno.

● Leseni provizorij pred hotelom »Trate« služi za vse drugo prej kot za lepoto. Verjetno bi zidan most dokaj bolj polepšal tamkajšnjo okolico.

NAŠI NAROČNIKI PREJELI ZAVAROVALNINO

Državni zavarovalni zavod, podružnica Radovljica, nas je obvestil, da je nakazal tov. Valentinu Bohincu iz Ziganje vasi 7. p. Križe, 12.000 din kot odškodnino za 30% invalidnosti; tovarišu Janez Nagliču iz Sp. Brnikov št. 13, p. Cerklje, 4800 din kot odškodnino za 12% trajno invalidnost; tov. Franciški Mencingerjevi iz Boh. Bistrice 8800 din kot odškodnino za 20% trajno invalidnost ter tov. Jožetu Fileju iz Zasipa 49, p. Bled, še 2000 din akontacije v znesku 8900 din je dobil izplačano že 17. sept. 1957) kot odškodnino za 45% trajno invalidnost.

Vse naročnike »Glasa Gorenjske« opozarjamo, da so zavarovani, če imajo vplačano vsaj mesečno naročnino (50 dinarjev) vnaprej.

za primer smrtne nezgode za 20.000 dinarjev;

za primer trajne nesposobnosti za delo za 40.000 dinarjev.

Izid nagradnega žrebanja

1. moško kolo znamke »Rog« — Peter Drinovec, Strahinj 64, Naklo; 2. radijski sprejemnik znamke »Vesna« — Franciška Sifer, Psevo 8, Besnica; 3. namizni avtomatski telefonski aparat najnovejše izdelave (»Iskra«, Kranj) — Andrej Hafner, Trnje 17, Sk. Loka; 4. pisarniška reprezentančna namizna garnitura (Tovarna gumbov, Kamnik) — Ivan Kern, Orehovlje 12, Kranj; 5. ježalna blazina (Tovarna gumijevih izdelkov »Sava«, Kranj) — Marija Robič, Sp. Plavž 18, Jesenice; 6. prešita odeja (Tovarna prešitih odev »Odeja«, Sk. Loka) — Jože Verce, Zabnica 35; 7. zavoj tkanin (Bombažna predilnica in tkalnica Tržič) — Ivan Bučar, Potoška 3, Javornik; 8. planinski vetri jopič (Gor. oblačilnica, Kranj) — Marija Truden, Cankarjeva 6, Kranj; 9. blago za moške hlače -kamgarn (Trg. podjetje »Gorenje«, Kranj) — Franc Lavtar, Godešič 53, Sk. Loka; 10. vreča bele moke (Trgovsko podjetje »Klasje«, Kranj) — Janez Bozovičar, Zadojbe 11, Gorenja vas; 11. par moških čevljev (Tovarna obutve »Peko«, Tržič) — Ciril Porenta, Menges 104; 12. damski dežnik (dežnikar Jenko Alojz, Kranj) — Neža Likar, Ulica heroja Bračiča 3, Tržič; 13. garnitura ročnega orodja (Tovarna kos in srpov, Tržič) — Ivanka Zupančič, St. Fužina 48; 14. garnitura poljedelskega orodja (Tovarna kos in srpov, Tržič) — Mirko Grlic, Partizanska 4, Radovljica; 15. par ženskih plesnih čevljev (Trgovina »Gorenjka«, Kranj) — Ursula Kniflic, Zg. Besnica 5, Besnica; 16. par ženskih čevljev (Tovarna obutve »Planika«, Kranj) — Justina Jalovec, Planina 27, Kranj; 17. garnitura za gospodinjstvo dr. Oetkerja (»Oprema«, Kranj) — Zdenka Petaci, Kamnik-mesto 97; 18. damski klobuk (»Sešir«, Sk. Loka) — Janez Logar, Studor 23, Boh. Srednja vas; 19. moški klobuk (»Sešir«, Sk. Loka) — Marica Berec, Dražgoče 58, Zelezniki; 20. moška srajca (»Spik«, Kranj) — Janez Zevnik, Mavčiče 4, Smednik; 21. moška srajca (Trgovina »pri Kranjcu«, Kranj) — Ivana Polajnar, Olševk 31, Preddvor; 22. 1 kg volne (Predilnica, Begunje) — Jože Grlic, Godič 8, Stahovica; 23. en kilogram volne (Predilnica, Begunje) — Franc Strelec, Suha 17, Kranj; 24. blazina za stol (»Tapetništvo«, Kranj) — Franc Polak, Mojstrana 52; 25. par perlon nogavic (Tovarna nogavic, Lesce) — Ivana Perko, Proletarska 14, Tržič; 26. par perlon nogavic (Tovarna nogavic, Lesce) — Pavel Cadež, Gor. Dobra 6, Gorenja vas; 27. par otroških sandal (»vina« »Gorenjka«, Kranj) — Stanko Ažman, Boh. Bistrica 41; 28. par otroških sandal (»Planika«, Kranj) — Andrej Zargej, Grad 41, Cerklje; 29. pol tone premoga (»Kurivo«, Kranj) — Janko Potočnik, Rakovica 12, Besnica; 30. pol tone premoga (»Kurivo«, Kranj) — Marija Pirč, Orehek 26, Kranj; 31. ježalni stol (»Roleta«, Kranj) — Marjeta Pibernik, Smarča 10, Kamnik; 32. kuhinjski stol (Anton Kos, mizar, Kranj) — Ivan Tomazin, Naklo 5; 33. poljski šolski stol (»Roleta«, Kranj) — Cilka Ušaj, Blejska 63, Jesenice; 34. kuhinjska mizica s predalom (Ivan Pirnat, mizarstvo, Zl. polje, Kranj) — Vinko Janša, Gor. Sava 49, Kranj; 35. vinski servis (Zelezina, Radovljica) — Franc Košnjek, Kokrica 35, Kranj; 36. blok trapist sira (Zadruga mlekarna, Čirče) — Franc Okorn, Planina 24, »Iskra« bloki, Kranj; 37. steklenica vina (Vino Kranj) in hladna ondulacija (Briv. friz. salon, Kranj) — Rozika Koželj, Bolnišnica, Sežana; 38. steklenica vina (Vino, Kranj) in hladna ondulacija (Briv. friz. salon, Kranj) — Anton Sajovic, Visoko 75, Senčur; 39. torta (Mestna slaščičarna, Kranj) — Rozalija Potočnik, Grad 99, Bled; 40. termos steklenica in 2 črnilnika (Trg. podjetje »Elita«, Kranj) — Janez Narobe, Cerklje 33; 41. salarna (Mestna klavnicna, Kranj) — Ivanka Judež, Kokra 48; 42. hleb sira (KZ Sk. Loka) — Ivanka Jakomini, Podboršt št. 19, Komenda; 43. blazina za stol (Tapetništvo, Radovljica) — Vinko Tepina, Jezersko 61; 44.

Izžrebanci lahko dvignejo dobitke oziroma nakazila v naši upravi v Kranju, Koroška cesta 8, od 24. l. m. naprej od 7. do 14. ure. Dobitnike opozarjamo, da morajo nagrade dvigniti najkasneje v 3 mesecih, to je do 24. junija t. l.

MIMI MALENSEK KONIC VIGENCI ROMAN 118

Ljudje so bili zbegani od povodnji, ki se je znašala nad njimi, kakor že mnogo let ne več. Ovsiški župnik je vodil procesijo do Lipnice, naprej pa ni upal, čez mali mostič so že pljuskali valovi in procesija se je med žalobnim petjem vrnila nazaj na grič k cerkvi. Po Savi, so pravili, je priplavala zibelka z otročičem, bogve odkod jo je prineslo, toda čudo, otrok je v zibelki mirno in zdravo spal, čeprav so ga valovi vso pot premetavali. Usmiljeni ljudje so ga vzeli k sebi in žandarji so vozvedovali v zgornjem koncu doline, čigav bi bil. Razdivjana voda je preplavila vse mliné, uničila vse žage in izpodkopala hiše, ki niso bile dovolj trdne.

Stric Miklavž je počasi čotal po cesti ob Lipnici. Cesta je bila ponekod pod vodo, drugod pa tako razdrapana, da se je moral poganjati s kamna na kamen in loviti ravnotežje. Umazana rjava voda, ki je vlačila s seboj izruvana drevesa, odplavljene deske in navlako vejevja, je zamolklo, preteče mrmrala. Ni se zaganjala ob bregove, kakor bi si bila v svesti svoje moči, da jih lahko podkoplje počasi s svojo neugnano silo. Ozka dolina je bila videti divja, kakor bi tod nikoli ne živeli ljudje, kakor bi nikoli po cesti ne drdrali vozovi. Tak je moral biti svet davno preden je stopila nanj človeška noga, divji, neobrzdani, grozni v svoji moči. Pokrajina je bila pusta, malone jesensko otožna, nebo je težko in svinčeno viselo nad ozko dolino, vsak čas bi se mogla spet vlti ploha.

Miklavž je gledal razdivjano vodo in kakor na otoškem mostu, si je spet dejal: »Človeka, kakršen sem jaz, bi še voda ne požrla.« V srcu mu je bilo bridko in ko je prešel sotočje Lipnice in Kroparščice, je postal in se vprašal, čemu se pravzaprav vrača v Kropo. Spomnil se je, da se je že večkrat tako vračal, ves skesan zaradi dolgotrajnega popivanja, poln sovraštva do samega sebe, poln zaničevanja do lastne slabosti, ki mu ni pustila vztrajati pri mirnem, vestnem delu, poln trdnih in dobrih sklepov za prihodnost. Nikoli se pa še ni vprašal, čemu se pravzaprav vrača. Zmeraj je vedel, da ga čaka kladivo na starem mestu, vzel ga bo in stopil k svojemu nakovalu, spet bo začel delati in življenje bo teklo po starem tiru. Odkar je Aleš v zemlji, pa še ni prijel za kladivo in tudi zdaj nima volje prijeti. Fantova smrt mu je podsekala korenine.

Ko so se tisti dan po pogrebu vsi vrnili v vigence, ker je voda počasi naraščala zaradi odjuge, Miklavž ni hotel z njimi. Obsedel je v hiši in ko ga je Ana vprašala, če ne misli iti z drugimi na delo, ji je rezko odvrnil, da ima v hiši izgovorjen kot in prežitek če dela ali ne. Ana ni rekla nobene več.

Da, imel je v hiši kot in prežitek in nihče mu ga ni kratil. Kadarkoli so prinesli jed na mizo, ga je nečakinja prijazno poklicala in nihče mu ni očital, da je, čeprav ne dela. Dominik, tudi ta ni rekel besede. Toda sedeti z njim za isto mizo, to je bilo za strica Miklavža preveč. Prisegel bi bil, da je Dominik podrezal vrvi, vedel je tudi, kdaj je to storil. Takrat, ko je odšel iz senika in se tako dolgo ni vrnil. Vrv je bila pretrgana sredi tovara in tam se ni mogla predrgniti. Dominik mu jo je podrezal, hotel se ga je znebiti, hotel je pograbit njegovo polovico. O, če bi bil Miklavž, kakršen je bil včasih, bi ga naznanil! Vsem ljudem bi povedal, kaj je storil, radi bi mu verjeli. Zdaj pa se je čutil preslabega, vanj se je vzela nekakšna vera, da bo Dominika čisto gotovo še doletela kazen za zločin in ta vera mu je bila v veliko tolažbo.

Ko so po Aleševi smrti imeli v Radovljici zapuščinsko razpravo in je zvečer vprašal Ano, ali je zapisala premoženje Dominiku, je trdo odgovorila, da ne. Premoženje je bilo bratovo, je rekla in zdaj ga je sklenila obdržati zase. Ko bo Pavel dorastel, ga bo zapisala njemu. Miklavž ji je rekel:

»Tega premoženja se drži kri, ne zapisuj ga otroku, ne bo sreče pri njem. On naj ga ima.«

»DOMAČI BOB«

Povsod ni denarja, da bi lahko kupili nove sani za otroke. Ponekod pa otroci z navadnimi sankami tudi niso zadovoljni, želijo si nekaj posebnega, novega, bolj šega. V teh dneh, ko je bil sneg za sankanje ugoden, smo sredi dopoldneva srečali na klancu pri pošti v Lescah skupino fantov na malce čudnih saneh. Sani so imele volan in vse je bilo tako videti, da so si otroci zaželeli boba. Povedali

so nam, čeprav z največjo težavo, da so boba naredili sami doma, da je torej njihov dom izum in izdelek. Takoj nato so se odpeljali po klancu navzdol in — kar dobro jim je šlo.

Fotografiranje z letali

Ameriško izvidniško letalo RB-47, opremljeno s posebno, avtomatsko delujočo opremo, lahko z višine 12.000 m v treh urah preslika površino veliko približno 2 milijona kvadratnih kilometrov, pri čemer snemajo fotografske kamere z letala hkrati s šestih zornih kotov. Slike ne pokažejo le to, kar je na zemlji, ampak tudi razsežnosti fotografiranih objektov.

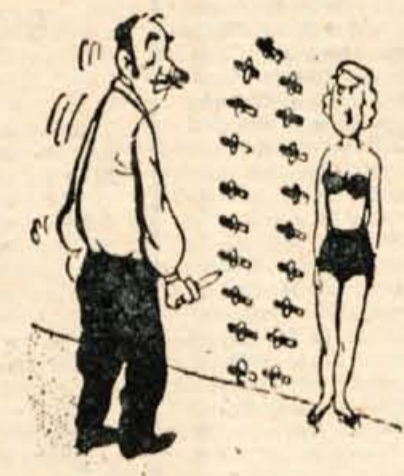
Povejmo še primer, ki nazorno pokaže, kako daleč je že napredovala tehnika fotografiranja z letali. V manj kot štirih urah lahko eno samo letalo fotografira zemeljski pas širok 788 km in dolg od New Yorka do Los Angelesa, kar je nekaj več kot 4300 km.

ZA RAZVEDRILLO V SODOBNI TRGOVINI

— Vidite, to je najnovejši vzorec, ki je šele te dni prišel na trg.
— Ze, ze; najnovejši! Samo, kaj pa trpežnost?
— To pa brez skrbi, tovarišica. Jaz nosim tole obleko že deset let, pa je kot nova...

—Ze spet si preveč pil!

NAJVEČJI IN NAJDRAŽJI HOTELI

Največji hotel na svetu je Grand hotel »Conrad Hilton« v Chicagu. — Ogronomno hotelsko poslopje ima 3000 sob, 2000 uslužbenec, 73 telefonistov, 72 liftbojev, 10 zdravnikov, babico in ambulanto. Hotel ima 25 liftov, ki vsak dan prevozijo po 30 nadstropjih nad 100.000 ljudi.

Najdražji hotel na svetu je hotel »Fontainebleau« v Myami Beachu, v Združenih državah Amerike. Nočnina v povprečni sobi velja 12.350 francoskih frankov. V hotelu pride na vsakega gosta poldrug uslužbenec. Hotel ima lastno pristanišče, v katerem lahko pristane 50 manjših ladij. Dvajset detektivov pa skrbi za varnost imenitnih bogatinov, ki prebivajo v hotelu.

Nekaj zanimivega o starodavnih urah

Prvi ljudje, ki so si razdelili dan v določene dele, so bili najbrž Asirci. O njih je znano iz zgodovine, da so uporabljali ure na vodo. To so bile kovinske posode, napolnjene z vodo, ki je kapljala iz njih tako, da so morali posodo v enem dnevu šestkrat napolniti. Vodne ure v Ninivah so polnili istočasno, ko je dal znak paznik v stolpu in je tropa izklicevalcev naznanjala po vsem mestu posamezne dele dneva. Vodna ura je bila poleg sončne, ki meri čas po dolžini sence, mnogo stoletij edins merilka časa. V Aleksandriji so vodno uro napolnili s časovno razpredelnico in kazalcem. V starogrški dobi je bil Egipt velik dobavljač ur. Te svojevrstne izdelke so Egipčani prodajali po najvišjih cenah v vse dežele.

Ob zmagovalnem Pompejevem povratku v Rim leta 62 pred našim štetjem so kot najdragocenejši plen nosili v spredu vodno uro iz zakladnice pontijskega kralja. Ta velikanska posoda, ki so jo napolnili le enkrat na dan, je bila vsa iz zlata. Kazalci so bili obsuti z rubini in vse dnevne ure so bile vdlane s safirji. Naval radoved-

Zanimivosti

UMETNO OKO

Iz ZDA poročajo o naravnost senzacionalni operaciji: nadomestitvi očesa s fotoelektrično celico. Poskus so naredili na nekem že 18 let slepemu človeku. Prevrtili so mu lobanjo in vtaknili v vidni center v možganih dve zelo tanki žici, s katerima je bila povezana fotoelektrična celica. Ko se je operirani prebudil in so v sobi prižgali luč, je vzradošen vzkliknil: »Vidim!« Razložil je sicer lahko le svetlobo od teme, ne pa tudi predmetov, ki so bili okrog njega. Vendar je to po mnenju zdravnikov že velik uspeh, saj so pričrjani, da bodo lahko napravijo tako izpopolnili, da bo nadomestovala pravo oko.

POTOMCI DEVICE ORLEANSKE

Izvor rodu je sedaj velika briga mnogih francoskih prenapetežev, ki bi s svojimi predniki radi segli kdo v kako daleč in visoko. Tako poroča Institut za družinsko raziskovanje, da se ima 263 Francozov za Napoleonev potomce, 46 pa celo za potomce — Devico Orleanske.

NOVI ANGLEŠKI ZLATI FUNTI

Angleškemu zlatemu funtu pravijo tudi sovryn (sovereign), kar pomeni »vladar«, ker je na njem upodobljena vladarjeva glava. To je najvišji angleški denar, ki ga Angleška banka skoraj ne da iz rok, ker je preveč ponaredkov, med njimi tako odličnih, da jih še sama slovita banka težko ugołovi. V njem je izredno mnogo zlata. Na tisoč delov kar 916 ²/₃ delov. Sovereign tehta 7,98 g in stane nekako 4 tisoč pet sto dinarjev. Zdaj so nakovali spet okrog en milijon zlatih funtov s podobo kraljice Elizabete. So pa vsi novi zlatniki ostali v Angleški banki, le en komad so izročili kraljevi.

Pred mano na mizi leži bohinska kronika, stara častitljiva knjiga svetlo-sive, ponekod že precej obledela barve. Trde usnjate platnice krasijo številni ornamentni; posebno pozornost in spoštovanje pa vzbujata skrbna in vzorna pisava z različnimi vijugami in okraski. Zares, pravi vzor natančnosti in potrpljenja!

Kronika je šolska, kronisti pa so bili učitelji, skrbni zapisovalci različnih zanimivih dogodkov.

In kakšne zanimivosti skriva ta ne navadna in dragocena knjiga na drobno popisanih straneh? Kar oglejmo si nekatere!

Prvi kronist je s svojimi zapiski posegel daleč v preteklost, tja v leto 1856, ko se je na Bohinjski Beli pri Stojanu prvič pričel pouk, seveda kar v kmečki hiši. Zatem sledijo kratki zapisi za vsako nadaljnje leto. Sprva so bolj skopi in označujejo le nekatere statistične podatke in zapise važnejših dogodkov. Iz njih je razvidno, da se je šola tiste čase začela novembra meseca in je trajala do septembra prihodnjega leta. Začetek in zaključek šole se je takrat neločljivo praznoval s počastitvijo godu »presvitlega cesarja

LIST IZ BOHINJSKE KRONIKE

Frana Josipa (19. novembra) in presvitlega cesarice Elizabete. — Kratek zapisek iz leta 1892 pravi takole:

«4. oktobra 1892. leta se je šolska mladina udeležila sprejema Njegove vzvišenosti knezoškofa Jakoba Mešije pod vodstvom nadučiteljev. — To je bil tedanji ljubljanski škof Jakob Mešija, ki ga je pesnik Kette ošvrknil s satirično pesnitvijo »Naš Mešija«. Zaradi nje je bil Kette tedaj disciplinsko kaznovan, in ker ni mogel plačati šolnine, je bil črtan iz ljubljanske gimnazije.

Zanimiv je zapisek, ki pripoveduje o gradnji nove šolske zgradbe na Bohinjski Beli in o gradnji Belskega predora med gradnjo bohinske železnice. Dne 4. novembra 1899. leta je posebna komisija na predlog krajnega šolskega sveta (šolskega odbora) ogledala zemljišče. 17. septembra 1903 pa se je v novi enonadstropni zgradbi že pričel pouk.

Kako so tedaj znali poiskati sredstva za razne »negospodarske gradnje«, pa

nam povedo tele besede: »Občani niso obetili preveč plačevanja za stavbo dvorazrednice, ker je takratni občinski odbor naložil 22 % naklado na alkoholne pijače. Ker je bilo v času gradnje bohinske železnice nad 3000 delavcev zaposlenih in so vsi stanovali v občini, se razume, da so večinoma tuji plačali naklado. Proračun za novo šolsko poslopje je znašal 27.811,64 K. Šolska občina je najela posojilo, da je mogla pričeti s stavbo. Gradnja je veljala 30 tisoč kron. Z občinskimi dokladi na direktne davke se je poplačal ves dolg, oziroma posojilo, ki ga je najela občina za novo stavbo. Spočetka so prostori služili za stanovanje stavbnemu vodstvu pri gradnji bohinske železnice, ker se je dne 12. avgusta 1903 pričelo delati predor skozi Zako iz belske strani.«

Zapiski iz vojnih dni:

«23. maja 1915 Italija je napovedala vojno.

Ceta za četo so šle v Bohinj skozi našo vas; 120 stotnij. — Večkrat se okna ropotala v sled silne kanonade ob Soči ali na Krnu. Kaj še bo?« In dalje 13. junija 1915:

«Komaj 30 km v značni črti dospemo na vojaške okope, kjer stoji avstrijski vojak ter nas varujejo pred nezvestim Italijanom. Grom kanonov je včasih tako močan, da človek v postelji ne more spati. — Na vzgojo mladine vojaštvo le slabo vpliva.»

Pouk je v letih vojne potekal zelo neredno. Mladina je zbirala robidovo listje »za Jamo in pod Babjim zobom«, nadučitelj pa je v občini popisoval živino, krompir, žito, zaloge »cukra«, ovce, zaloge volne in podobno.

Kako slabo je vplivala na vzgojo prisotnost vojaštva, ki se je zadrževalo v vasi, piše kronist takole:

«Ker občejujo učenci vsaki dan z vojaki, ni čuda, da je mladina, čim dalje trpi vojna, bolj surova, in zelo pogreša domače vzgoje, ker ni doma

nežev, ki so si hoteli ogledati to posebnost, je bil tako velik, da jih je morala zadržati močna straža v spoštljivi razdalji.

Staroveške ure so bile v prvih stoletih srednjega veka popolnoma v pozabi, dokler ni bagdadski kalif Harun al Rašid podaril Karlu Velikemu dragoceno uro na vodo. To tehnično čudo tedanjega časa je bilo iz bronza z vdelanim zlatom. Imelo je kazalce in je bilo. Ustrezno število kroglice je padalo v kovinsko posodo in naznanjalo ure.

V isteni času je menih Luitband, ki je na novo odkril izdelovanje stekla, izdelal peščeno uro in Karel Veliki si je dal izdelati veliko uro te vrste. V njej so bile ure označene z rdečimi črtami. Vsakih dvanajst ur so uro obrnili.

Na Kitajskem, ki se ponaša s tolikimi starimi izumi, je že mnogo poprej zvezdoslovec Hang sestavil uro, ki je kazala tudi mesce, tedne, dneve, tek sonca, meseca in petih premičnic in druge pojave na nebu. Te ure so v srednjem veku počasi udomačile.

očetov. Pa tudi razni begunci-učenci zelo slabo vplivajo glede vzgoje na šolsko mladino. Bog daj konec vojskovanju! Zal, da še ni upanja. Grom za gromom se še vedno čuje od italijanske meje.»

25. aprila 1916 kronist toži: «Kdaj bo konec gorja? Manjka moke, zabele, krompirja. Dobivamo pa vse na listke (karte) od županstva. Vsaka oseba dobi po 4 kg moke na mesec. Tudi sol, cukar, petroleum, milo, tobak in tako dalje dobivamo le na listke. Brez listka ni nihče dobil pri aprovizaciji potrebne hrane. Preveč je bilo hrane za umreti, premalo pa za živeti. Stare ljudi pobira žena s koso. Kaj bo? Vedno hujske pomanjkanje se nam obeta? Kaj nam pomaga, ako smo osvobodili vso Srbijo, Romunijo, Venecijo do Piarve, če je ljudstvo naveličano vojne in sestradano?»

«4. novembra je bil imendan Njega Veličanstva, cesarja Karola, pa praznoval se ni več, ker vojaški prevrat na fronti je bil začetek razpada naše stare okostenele države Avstro-ogrške, v kateri sta imela hegemonijo nad drugimi narodi Nemec in Madjar. Narodni so se prebudili.»